

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK

ZAVRŠNI RAD

Kopulativni i semikopulativni predikati u bosanskome jeziku

Mentor: prof. dr. Ismail Palić

Studentica: Amra Zejnilović

Januar, 2024.

UNIVERSITY OF SARAJEVO – FACULTY OF PHILOSOPHY
DEPARTMENT OF BOSNIAN, CROATIAN AND SERBIAN LANGUAGE

FINAL MASTER'S THESIS

Copulative and semi-copulative predicates in Bosnian Language

Mentor: prof. dr. Ismail Palić

Student: Amra Zejnilović

January, 2024.

Univerzitet u Sarajevu

Filozofski fakultet

Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik

Amra Zejnilović

Indeks br. 2819/2017, vanredna studentica

Kopulativni i semikopulativni predikati u bosanskome jeziku

Završni magistarski rad

Predmet: Sintaksa

Mentor: prof. dr. Ismail Palić

Sarajevo, 2024.

University of Sarajevo
Faculty of Philosophy
Department of Bosnian, Croatian and Serbian Language

Amra Zejnilović

Index number 2819/2017, part-time student

Copulative and semi-copulative predicates in Bosnian Language

Final master's thesis

Subject: Syntax

Mentor: prof. dr. Ismail Palić

Sarajevo, 2024.

Sadržaj

1. Uvod.....	4
2. Teorijska pozadina rada	5
3. O funkcionalnim stilovima.....	10
4. Analiza kopulativnih predikata.....	13
4.1. Morfološki oblici glagola u kopulativnom predikatu	13
4.2. Vrste riječi u leksičkom jezgru kopulativnih predikata	15
4.3. Padežni oblici riječi u leksičkom jezgru kopulativnih predikata.....	20
4.4. Semantička sličnost leksičkog jezgra kopulativnog predikata s apozicijama/atributivima, kongruentnim atributima, determinativima i adverbijalima.....	22
4.5. Konstrukcije s perifernim kopulativnim glagolima	26
4.6. Kopulativni predikat kao dio usloženog imenskog predikata.....	27
4.7. Dekomponirani imenski predikat	28
5. Analiza semikopulativnih predikata.....	30
5.1. Semikopulativni predikati i njihova upotreba.....	30
5.2. Glagolski dio semikopulativnog predikata.....	31
5.3. Vrste riječi u leksičkom jezgru semikopulativnih predikata.....	34
5.4. Padežni oblici riječi u leksičkom jezgru semikopulativnih predikata	36
5.5. Semantička sličnost leksičkog jezgra semikopulativnog predikata s apozicijama/atributivima, kongruentnim atributima, determinativima i adverbijalima.....	40
5.6. Semikopulativni predikat kao dio usloženog predikata	42
6. Zaključak	43
7. Izvori.....	45
8. Literatura	46
Sažetak.....	47
Abstract.....	49
Korpus primjera kopulativnog predikata.....	51
Korpus primjera semikopulativnog predikata	65

1. Uvod

Kopulativni i semikopulativni predikat vrlo su raširene pojave u jeziku. Upotrebljavaju se svakodnevno u svim funkcionalnim stilovima bosanskoga jezika. Većina gramatika utemeljenih na novoštokavskoj osnovici analizirala ih je i definirala na različite načine. U ovom radu govorit ćemo o kopulativnom i semikopulativnom predikatu iz posebne perspektive. Za analizu će nam poslužiti korpus bosanskih tekstova koji pripadaju književnom, naučnom, novinarsko-publicističkom, administrativno-pravnom i razgovornom stilu. Kao izvori će nam poslužiti romani *Šahrijarov prsten* Dževada Karahasana i *Tvrđava* Meše Selimovića, naučni radovi objavljeni u *Zborniku radova Sarajevskih filoloških susreta 4*, tekstovi objavljeni na portalima *Avaz.ba*, *Stav.ba*, *Klix.ba*, *NIinfo.ba*, *Večernji.ba*, *Proglas.ba* i *Hidrometeo.ba* te *Zakon o radu Federacije BiH*. Zaključke ćemo izvesti na temelju analize tristo dvadeset sedam primjera kopulativnog predikata i sto dvadeset tri primjera semikopulativnog predikata.

Prije nego što započnemo analizu, spomenut ćemo kako su neke od gramatika definirale kopulativne i semikopulativne predikate. Budući da u korpusu primjera imamo zastupljene različite funkcionalne stilove, ukratko ćemo i njih objasniti. U glavnom dijelu analizirat ćemo kopulativni, a potom semikopulativni predikat. U okviru te analize nastojat ćemo utvrditi kakvi oblici glagolskog dijela i leksičkog jezgra mogu stajati u tim predikatima. Istražit ćemo vrste riječi i padežne oblike koji mogu stajati u kopulativnim i semikopulativnim predikatima i funkcionalnu sličnost leksičkog jezgra kopulativnog i semikopulativnog predikata s apozicijom, kongruentnim atributom, determinativom i adverbijalima. Kazat ćemo nešto i o usložnjenom i dekomponiranom imenskom predikatu.

Cilj ovog rada jeste prikazati kolika je zastupljenost kopulativnih i semikopulativnih predikata u bosanskome jeziku te na koje načine se oni ostvaruju i koriste u različitim funkcionalnim stilovima.

2. Teorijska pozadina rada

Većina gramatika utemeljenih na novoštokavskoj osnovici definirala je kopulativni i semikopulativni predikat. Ovim se pojavama pristupalo na različite načine te su zbog toga veoma detaljno istražene. Osvrnut ćemo se na neke od analiza i definicija.

U *Gramatici bosanskoga jezika* Palić (2000: 365–368) definira kopulativni i semikopulativni predikat kao potkategorije jedne složene sintaksičke kategorije koja se naziva imenskim predikatom. Imenski predikat nastaje kada se leksičko značenje predikata iskazuje neglagolskom leksemom. Navodi se da je u imenskom predikatu gramatičko i leksičko značenje predikata razdvojeno tako da je gramatičko značenje obilježeno kopulativnim (sponskim) ili semikopulativnim (polusponskim) glagolom, a leksičko značenje nekom imenskom riječju. Kopulativni predikat sastoji se od kopulativnog glagola *biti* u ličnom glagolskom obliku i leksičkog jezgra. U funkciji leksičkog jezgra mogu stajati imenice, pridjevi, zamjenice, prilozi i brojevi. Palić (2000) i Silić-Pranjaković (2005) navode u kojim padežima može stajati imenski dio kopulativnog predikata. Ako on pripada supstantivnim i adjektivnim riječima, u osnovi se slaže sa subjektom u padežu. Dakle stoji u obliku nominativa, npr.: *Ona je učiteljica.*

Međutim imenica u toj ulozi može stajati i u obliku instrumentala, najčešće uz kopulativni glagol u prošlom vremenu: *Ja bijah mladićem u to vrijeme.*

Kongruentna supstantivna sintagma u obliku besprijedložnog genitiva također može činiti imenski dio kopulativnog predikata: *Danas je majka dobre volje.*

U ulozi imenskog dijela kopulativnog predikata može se naći i prijedložno-padežni izraz kojim se opisno izražava neka osobina koja se pripisuje subjektu: *Takvo djelo je iz zavisti.*

Imenski dio može činiti i konstrukcija s veznikom *kao*: *Brat je kao ja...*

te konstrukcija s ličnim glagolskim oblikom: *Bila je kakvu je pamtim.*

Naposljetku *Gramatika bosanskoga jezika* u kopulativne predikate svrstava i one predikate kod kojih glagol *biti* nije samo nosilac gramatičkog nego i dijela leksičkog značenja (konstrukcije u kojima glagol *biti* znači *postojati, nalaziti se, boraviti* i slično). Prema *Gramatici hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, u ovakvim slučajevima glagol *biti* nije kopulativni glagol zbog toga što ne gubi svoje leksičko značenje.

Semikopulativni predikat čini semikopulativni glagol u ličnom glagolskom obliku i imenski dio (leksičko jezgro). Semikopulativni glagoli slični su kopulativnom glagolu *biti* po funkciji, ali se razlikuju od njega po prisustvu leksičkog značenja (pored gramatičkog). Njihovo leksičko značenje je nepotpuno, te im je potrebno pridružiti leksičko jezgro kao dopunu kojom će se obilježiti leksičko značenje predikata. Neki od semikopulativnih glagola jesu: *postati, ostati, ispasti, izgledati, osjećati se, praviti se, zvati, nazvati, proglasiti, prikazati, učiniti* itd.

Uz semikopulativne predikate leksičko jezgro najčešće dolazi u obliku nominativa ili instrumentala: *Preko noći je postao poznat. Smatrali su ga izdajnikom*

Leksičko jezgro može biti i u obliku akuzativa s prijedlogom *za*: *Proglasili su ga za predsjednika.*

Moguće su i konstrukcije s veznikom *kao*: *Prikazao je to kao laž.*

Kopulativni i semikopulativni predikati mogu zajedno s modalnim predikatima, faznim glagolom ili modalnom perifrastičnom konstrukcijom tvoriti usložnjeni (višestrukosloženi) imenski predikat, npr.: *Želim biti ljekar.*

U *Sintaksi savremenoga srpskog jezika* Piper i dr. (2005: 307–332) detaljno analiziraju kopulativne i semikopulativne predikate. Predikati su općenito podijeljeni u tri kategorije: sintetički, analitički i složeni. Kopulativni i semikopulativni predikati pripadaju kategoriji analitičkih predikata. Autori na osnovu morfološkog oblika glagola dijele predikate na proste i složene. U ovoj gramatici definiran je i predikativ – neglagolski dio u strukturi analitičkog predikata. Prema vrsti riječi kojoj pripadaju, predikativi se dijele na imeničke, pridjevske i priloške. Nije navedeno da u predikativu može stajati zamjenica ili broj. Prema funkcionalnoj sličnosti s atributivima (apozicijama), nekongruentnim determinativima, atributima ili adverbijalima, predikativi mogu biti atributivni, determinativni, atributski ili adverbijalni.

U *Kognitivnoj gramatici hrvatskoga jezika* Belaj i Tanacković Faletar (2014: 469–478) analiziraju u kojim padežima mogu stajati predikativi u kopulativnim i semikopulativnim predikatima i da li su ti padeži međusobno zamjenjivi. Spomenuto je da predikativi stoje u obliku nominativa, akuzativa ili instrumentala, a stepen njihove međusobne zamjenjivosti nije isti u svim kopulativnim i semikopulativnim predikatima.

Kopulativnim i semikopulativnim predikatima bavi se i Ismail Palić (2018: 19-35) u radu *Nešto napomena o suznačnim glagolima i predikatu u bosanskome jeziku*. On otvara pitanja o

ovim vrstama predikata koja ranije nisu razmatrana u gramatikama utemeljenim na novoštokavskoj osnovici. Kopulativnim glagolom inače se smatra jedino glagol *biti*, i to onda kada je potpuno *ispražnjen* od leksičkog značenja. Pored toga Palić ističe da se u gramatikama glagol *biti* u kopulativnoj funkciji često naziva *pomoćnim glagolom*, a tako se naziva i kada se na njega upućuje kao na dio složenih glagolskih oblika. Kako između kopule *biti* i pomoćnog glagola *biti* postoji razlika, nije opravdano za njih koristiti isti naziv *pomoćni glagol*. Za ovaj problem autor nudi dva moguća rješenja. Prvo je da se terminološki razlikuju *pomoćni glagoli* i *kopulativni glagoli* kao vrste suznačnih glagola. Drugo je da se za glagole kao tvorbene elemente tzv. složenih glagolskih oblika pronađe novi naziv, a da se termin *pomoćni glagol* koristi za suznačne glagole.

Palić postavlja pitanje da li je samo leksički prazni glagol *biti* kopula u bosanskome jeziku te navodi primjere rečenica u kojima glagoli *predstavljati*, *podrazumijevati* i *značiti* imaju funkciju predikata i zaključuje da je svaki od tih glagola u odgovarajućim primjerima moguće zamijeniti kopulom *biti* bez ikakve promjene značenja. Skoro su neograničene mogućnosti upotrebe bilo kojeg od ovih glagola bez promjene temeljnog značenja rečenice. Izdvojit ćemo jedan od primjera: *Ovaj sporazum **predstavlja/podrazumijeva/znači napredak** u odnosima dviju zemalja.*

U radu je napomenuto da ne postoji mogućnost zamjene drugim glagolima bliska značenja. Glagoli *predstavljati*, *podrazumijevati* i *značiti* pretrpjeli su proces gramatikalizacije, a to potvrđuje činjenica da su zamjenjivi kopulom *biti*, njihova međusobna zamjenjivost te mogućnost upotrebe kopule *biti* u odgovorima na pitanja formulirana rečenicama s ovim glagolima. Popisu kopulativnih glagola Palić dodaje i glagole *stajati*, *nalaziti se* i *pojavljivati se*, npr.: *Subjekt **stoji/se nalazi/se pojavljuje** u nominativu.*

Palić ističe da spomenutih sedam glagola ne čine kompletan popis kopulativnih glagola u bosanskome jeziku te da ih zasigurno ima još.

Kada je riječ o semikopulativnim glagolima, Palić smatra da je najbitnije to što oni funkcioniraju kao kopule s modifikatorima koji modificiraju čisti kategorijalni/funkcionalni sadržaj kopule *biti* i time očituju svoje gramatikalizirano leksičko značenje. To se objašnjava semantičkim parafraziranjem tih glagola, a oni se parafraziraju tako što se kopuli dodaju odgovarajući modifikirajući elementi i na taj način se izvode gramatička konstrukcijska značenja. Prema mišljenju autora, trebalo bi, za potpuniji opis semikopulativnih glagola u bosanskom jeziku, sačiniti njihov inventar te popis formalnih oblika u kojima može doći

predikativ uz te glagole. On predlaže da se na taj popis, između ostalih, uvrste i sljedeći glagoli: *činiti (se)*, *djelovati*, *doimati se*, *držati*, *imenovati*, *ispasti*, *izgledati*, *načiniti (se)*, *nazvati (se)*, *odrediti*, *osjećati (se)*, *označiti*, *pokazati se*, *postati*, *postaviti*, *potvrditi se*, *praviti (se)*, *prihvaćati*, *prikazati (se)*, *proglasiti (se)*, *prozvati (se)*, *smatrati*, *tretirati*, *učiniti (se)*, *uzimati*, *zazvučati*, *zvati (se)*.

Barić i dr. (1997: 4014–04) definiraju kopulativni predikat na isti način kao i ovdje ranije spomenuti autori. Treba reći da, uz već navedene padeže u kojima može stajati leksičko jezgro, ova gramatika dodaje i genitiv koji označava pripadnost, npr.: *Kaput je moga oca*.

Leksičko jezgro imenskog predikata može biti i u genitivu s prijedlogom *od* koji označava porijeklo: *Kuća je od njegove majke*.

Izraz u dativu također može činiti leksičko jezgro: *Poklon je prijatelju*.

Dosta rjeđe leksičko jezgro može činiti infinitiv uz kopulu u trećem licu jednine: *To ti nije činiti!*

Barić i dr. glagole poput *postati*, *ostati*, *ispasti*, *praviti se* itd. definiraju kao glagole nepotpuna značenja, a imenske riječi koje uz njih dolaze nazivaju predikatnim prošircima.

U *Gramatici srpskohrvatskog jezika za strance* Mrazović i Vukadinović (1990: 455–470) rečenične dijelove klasificiraju na dopune i dodatke. Imenski dio kopulativnog i semikopulativnog predikata tretiraju kao predikatne dopune. Ova gramatika bavi se i vrstama riječi i padežnim oblicima imenskog dijela predikata. Međutim o tome ovdje nije rečeno ništa što već nismo naveli na osnovu prethodno analiziranih gramatika.

Nešto drugačiji pristup nudi Minović (1987: 34–36) u *Sintaksi srpskohrvatskog – hrvatskosrpskog književnog jezika za visoke škole*. Umjesto *imenski*, on smatra prikladnijim naziv *neglagolski predikat* jer funkciju leksičkog jezgra može imati i neka druga riječ, ne samo imenska. U poglavlju o padežima Minović (1987: 115–144) za svaki padež navodi funkcije koje može imati. Nominativ, genitiv, akuzativ, instrumental i lokativ mogu, pored ostalih, imati i funkciju leksičkog jezgra neglagolskog predikata.

Stevanović (1969: 31–45) subjekt smatra glavnim rečeničnim članom, a predikat svrstava u zavisne članove rečenice. Prema njegovom mišljenju, funkcija je svakog predikata pripisivanje neke osobine subjektu. S obzirom na to da se osobina izražava pridjevima ili pridjevski upotrijebljenim riječima, u imenskom predikatu nalazi se pridjev ili pridjevski upotrijebljena riječ (ili skup riječi). Stevanović izdvaja nominativ, genitiv, akuzativ i

instrumental kao padeže u kojima može biti riječ u imenskom predikatu. On tvrdi da je, čak i ako se njen padež ne slaže sa padežom subjekta, riječ u predikatu uvijek pridjevski upotrijebljena. Priloške predikate izdvaja kao zasebnu kategoriju.

Možemo zaključiti da kopulativne i semikopulativne predikate autori ne definiraju potpuno isto. Zbog toga ćemo se, prije nego što pređemo na glavni dio rada, opredijeliti za jedan od pristupa. Kopulativne i semikopulativne predikate tumačit ćemo onako kako ih tumači *Gramatika bosanskoga jezika*. Jedini izuzetak će biti to što ćemo glagol *biti* u značenju *boraviti, nalaziti se, postojati* i sl. posmatrati kao glagol oslabljena značenja, a ne kao kopulu.

3. O funkcionalnim stilovima

Primjere kopalativnih i semikopalativnih predikata za ovaj rad pronašli smo u bosanskim tekstovima koji pripadaju književnom, naučnom, novinarsko-publicističkom, administrativno-pravnom i razgovornom funkcionalnom stilu. Kratko ćemo uputiti na glavne karakteristike svakog od ovih funkcionalnih stilova.

Marina Katnić-Bakaršić (1999: 22) smatra funkcionalnostilsko raslojavanje standardnog jezika najznačajnijim tipom raslojavanja za stilistiku. Ona kaže kako funkcionalni stilovi predstavljaju sistem koji se razvija u skladu s razvojem društva, tako da klasifikacije uvijek mogu biti revidirane i unaprijeđene s obzirom na širenje sfera komunikacije. Funkcionalna stilistika izdvaja pet osnovnih funkcionalnih stilova: naučni, publicistički, književnoumjetnički, administrativni i razgovorni. U svome opisu funkcionalnih stilova Katnić-Bakaršić (1999: 25-68) kao glavna obilježja naučnog stila izdvaja objektivnost, precizost, tačnost i racionalnost. Površinska objektivnost toga stila rezultat je stilističkih postupaka kojima se *uklanjaju tragovi* emocionalnosti i ekspresivnosti. Ipak doza subjektivnosti prisutna je i u ovom funkcionalnom stilu jer svaki naučnik želi uvjeriti naučnu zajednicu u ispravnost svojih ideja. Administrativni stil odlikuje se visokim stepenom shematiziranosti i determiniranosti jezičkih sredstava, što je rezultat njegove funkcije. Administrativni tekstovi služe za zvaničnu komunikaciju među pojedincima i ustanovama, među državama i državicima, među državnim organima itd. Razgovorni stil se, za razliku od ostalih funkcionalnih stilova, primarno realizira u usmenoj formi. U razgovornom stilu često se radi o nepripremljenom, spontanom govoru koji nerijetko odstupa od norme. Zbog toga je taj stil dugo bio zanemaren u stilističkim istraživanjima. Tek nakon što se javio interes za dijalog, te sa pragmalingvističkom teorijom govornih činova, lingvisti su počeli obraćati značajniju pažnju na ovaj stil. U tekstovima pisanim književnim stilom kombiniraju se elementi svih drugih stilova. Zbog toga je ovaj stil najživopisniji. Unutar književnog stila izdvajaju se tri potkategorije: prozni podstil, podstil poezije i podstil drame. Žurnalistički stil odlikuje se velikom žanrovskom raznovrsnošću i širokom sferom upotrebe. Namijenjen je velikom broju adresata. Ovaj stil realizira se u štampi, na radiju i televiziji i ima dvije osnovne jezičke funkcije: referencijalnu (funkciju saopćavanja) i konativnu (funkciju orijentacije na adresate, ubjeđivačku ili ideološku). Žurnalistički stil obiluje jezičkim sredstvima pogodnim za argumentaciju ili za propagandu.

Branko Tošović (1988) uz pet osnovnih funkcionalnih stilova dodaje i šest međustilova: scenaristički, esejistički, reklamni, memoarski, oratorski i epistolarni. Međustil je zapravo stil koji u sebi objedinjuje osobine dvaju ili više stilova.

Bit će od koristi za naše istraživanje osvrnuti se i na rad *Funkcionalni stilovi i sintaksa* u kojem Ivo Pranjković (1996: 519–526) navodi sintaksičke osobine svih funkcionalnih stilova hrvatskoga standardnog jezika. On funkcionalne stilove dijeli na *apstraktne* (naučni, administrativni i novinarsko-publicistički) i *konkretne* (književni i razgovorni), a smatra da su od gramatičkih razlika među tim stilovima najbrojnije sintaksičke. U njegovom radu govori se o najčešćim sintaksičkim odlikama svih stilova, a mi ćemo spomenuti neke od njih. Autor izdvaja dekompoziciju predikata kao jedan od čestih postupaka koji se koriste u naučnom i administrativno-pravnom stilu, a razlog je tome neutralizacija prijelaznosti predikatizacije. Prijelazni glagol zahtijeva objekt, a ako se takav glagol u funkciji predikata dekomponira, onda se objekt može izostaviti. Npr. uz prijelazne glagole *procijeniti* ili *narediti* obavezno dolazi objekt (npr. *procijeniti štetu*, *narediti povlačenje*), ali ne mora doći uz dekomponiranu konstrukciju *obaviti procjenu*, *izdati naređenje* i sl. Prijedloge i prijedložne spojeve poput *s obzirom na + A*, *u vezi s(a) + I*, *glede + G*, *po pitanju + G*, *kada je riječ o + L* i sl. Pranjković smatra tipičnim za *apstraktne* stilove. *Apstraktni* i *konkretni* stilovi se razlikuju i po tome što je u prvima česta upotreba konektora (npr. *međutim*, *naime*, *drugim riječima*, *dakle*, *sve to upućuje na činjenicu* i sl.), dok je u drugima ona vrlo rijetka. Naposljetku ćemo spomenuti da autor navodi nominalizaciju (izvođenje imenskih konstrukcija od glagolskih) kao glavni način *intelektualizacije* teksta. Iz toga možemo zaključiti da je taj postupak uobičajen u *apstraktnim* stilovima. Jedan od načina nominalizacije jeste dekompozicija predikata po ustrojstvu: 1. kopula + odglagolska imenica u lokativu, npr. *biti u sukobu*, *u zavadi*, *na gubitku* itd., 2. kopula + besprijedložni ili prijedložni genitiv, npr. *biti mišljenja*, *biti od koristi* i sl. Pranjković spominje još nekoliko razlika među funkcionalnim stilovima, a mi smo izdvojili one koje smatramo najkorisnijim za potrebe našeg rada.

S obzirom da smo se u ovom dijelu osvrnuli na funkcionalne stilove, ovdje ćemo samo kratko spomenuti neke od najvažnijih spoznaja do kojih smo došli istražujući upotrebu kopulativnog i semikopulativnog predikata u njima. Prilikom analize kopulativnog i semikopulativnog predikata utvrdili smo da je kopulativni predikat znatno zastupljeniji u svim funkcionalnim stilovima. U tekstovima koji pripadaju književnome stilu pronašli smo najraznovrsnije primjere, dok tekstovi koji pripadaju administrativno-pravnom stilu nude najmanje raznovrsnosti. U tekstovima književnog stila možemo pronaći primjere kopulativnog i

semikopulativnog predikata s različitim vrstama riječi i padežnim oblicima u leksičkom jezgru, različitim morfološkim oblicima glagolskoga dijela itd. Književni stil odlikuje se bogatim opisima i velikim brojem epiteta te se može pretpostaviti da je to razlog zašto su jedino u tom funkcionalnom stilu pridjevi najzastupljenija vrsta riječi u leksičkom jezgru kopulativnog predikata. Uočili smo da se u tekstovima pisanim naučnim stilom najčešće koristi oblik instrumentala u leksičkom jezgru semikopulativnog predikata. Zanimljivo je spomenuti da je u jednom od tih tekstova pronađen jedini primjer kopulativnog predikata s leksičkim jezgrom u obliku instrumentala:

*Nedavno su ova pisma **bila predmetom** paleografsko-jezičkog istraživanja L. Nakaš... (EBMKK)*

4. Analiza kopulativnih predikata

4.1. Morfološki oblici glagola u kopulativnom predikatu

Glagolski oblici u bosanskome jeziku dijele se na proste (infinitiv, prezent, aorist, imperfekt, imperativ, glagolski pridjev radni, glagolski pridjev trpni, glagolski prilog sadašnji, glagolski prilog prošli) i složene (perfekt, pluskvamperfekt, futur I, futur II, potencijal I, potencijal II). Druga vrsta podjele glagolskih oblika jeste podjela na lične (prezent, aorist, imperfekt, perfekt, pluskvamperfekt, futur I, futur II, potencijal I, potencijal II, imperativ) i nelične (infinitiv, glagolski pridjev radni, glagolski pridjev trpni, glagolski prilog prošli, glagolski prilog sadašnji). Načelno samo lični glagolski oblici mogu imati predikatsku funkciju. Međutim postoje izuzetni slučajevi kada se i neki od neličnih glagolskih oblika mogu naći u ulozi predikata, o čemu ćemo govoriti kasnije.

Prosti glagolski oblik koji se najčešće koristi u ovoj ulozi je prezent. Vrlo su uobičajene rečenice poput *Ona je studentica*.

Imperativ je prosti glagolski oblik koji također često srećemo na mjestu glagolskoga dijela kopulativnog predikata: *Budi uvijek sretna*.

Upotreba aorista na mjestu glagolskog dijela kopulativnog predikata nije uobičajena.

Imperfekt može biti glagolskim dijelom kopulativnog predikata, ali je njegova upotreba stilski obilježena, npr.: *Tada bijah mladom djevojkom*.

Nelični glagolski oblici (infinitiv, glagolski pridjev radni, glagolski pridjev trpni, glagolski prilog sadašnji, glagolski prilog prošli) u pravilu ne mogu imati predikatsku funkciju. Ipak postoje izuzetni slučajevi gdje glagolski pridjev radni može biti glagolskim dijelom kopulativnog predikata. Npr.: *Bio bogat, bio siromašan - umrijet će*.

Perfekt je jedan od složenih glagolskih oblika koji se često sreću na mjestu glagolskog dijela kopulativnog predikata: *Ona je bila moja kolegica*.

Ponekad kopulativnu ulogu može imati i pluskvamperfekt, npr.: *Tada bijah bio snažan i hrabar čovjek*. Ovakve su rečenice vrlo rijetke i stilski obilježene.

Futur I se veoma često može naći na mjestu glagolskog dijela kopulativnog predikata: **Bit ćemo stari.**

Nešto rjeđe tu funkciju može imati i futur II: *Kada **budem bila slobodna**, javit ću ti se.*

Uobičajena je i upotreba potencijala I na mjestu glagolskog dijela kopulativnog predikata: *Kada bi se trudila, **bila bi uspješna.***

Nije uobičajena upotreba potencijala II na mjestu glagolskog dijela kopulativnog predikata.

U izvorima koje smo analizirali prosti morfološki oblik glagola znatno je zastupljeniji u odnosu na složeni oblik. Među prostim glagolskim oblicima najzastupljeniji je prezent, potom imperativ. Navest ćemo nekoliko primjera:

***Nije moguće** zbuniti se kod rasklapanja i sklapanja modernog namještaja... (DŽKŠ, 6)*

*Ti si govorio da **je** deset **najpotpuniji** od svih brojeva... (DŽKŠ 112)*

*A često **je** mislio da je **nevidljiv.** (MST, 50)*

*...koristi se da iskaže radnju koja **nije sigurna**, već je zamišljena... (ASJ)*

*To **nije dobro** ni za zapad... (Stav.ba)*

*Radnik, u smislu ovog zakona, **je fizičko lice**... (Zakon o radu Federacije BiH, član 6.)*

*Naš prijatelj **je dobar čovjek.** (razg.)*

***Budimo humani**, pomozimo narodu Sirije i Turske. (Klix.ba)*

Najzastupljeniji složeni morfološki oblik glagolskog dijela kopulativnog predikata jest perfekt, zatim potencijal I i futur I:

*Možda **su bile i moje**... (MST, 56)*

*...pri čemu **je** engleski pasiv **bio pogodan** za isticanje pasivnosti žene. (EŠĆK)*

***Bilo bi** stvarno **lijepo** da nisam daleko od tebe... (DŽKŠ, 115)*

*...da će njihov sljedeći potez **biti formiranje**... (Avaz.ba)*

*A kad će to **biti moguće** ako sad odustanem? (DŽKŠ 284)*

Glagolsko vrijeme koje se najčešće pojavljuje u našem korpusu jest prezent, potom perfekt, futur I i potencijal I. Treba istaći da u dijelu korpusa koji pripada administrativno-pravnom stilu nije pronađen nijedan primjer kopulativnog predikata sa složenim morfološkim oblikom glagola. Učestalost upotrebe različitih morfoloških oblika glagola u kopulativnim predikatima

		Kopulativni predikati (328)
S prostim morfološkim oblikom glagola	Prezent	265
	Imperativ	6
	Glagolski pridjev radni	1
Sa složenim morfološkim oblikom glagola	Perfekt	40
	Futur I	9
	Potencijal I	7

prikazat ćemo detaljnije u tabeli.

4.2. Vrste riječi u leksičkom jezgru kopulativnih predikata

U ulozi leksičkog jezgra kopulativnog predikata mogu se naći imenice, zamjenice, pridjevi, prilozi i brojevi. Na temelju analize korpusa pokušat ćemo utvrditi koja se vrsta riječi najčešće nalazi u toj ulozi. Kako ne bismo prelazili očekivane granice ovog rada, navest ćemo samo neke od primjera kojima ćemo potkrijepiti tvrdnje, a ostali primjeri nalaze se u prilogu.

Dio korpusa pisan književnim stilom sadrži najviše primjera. U njemu smo pronašli kopulativne predikate sa svim vrstama riječi koje se mogu naći u leksičkom jezgru. Najzastupljenija vrsta riječi u ulozi leksičkog jezgra jest pridjev. Možemo to vidjeti u sljedećim primjerima:

...u kojem *si* tako beznadežno *mali*... (DŽKŠ, 23)

...tebi koji *si pun* unutrašnjeg sjaja? (DŽKŠ, 114)

...bio *sam* gotovo *srećan* (MST, 18)

A **bio sam uvjeren** da sam pametniji... (MST, 56)

Nakon pridjeva, najčešće se na mjestu leksičkog jezgra koristi imenica:

To je jedinstvena dragocjenost Bosne. (DŽKŠ, 48)

Zato što mi je kćer i na to imam pravo... (DŽKŠ, 190)

...kako sam posljednja fukara na ovom svijetu... (MST, 66)

Jednom sam bio budala... (MST, 68)

Velik je broj kopulativnih predikata s prilogom u leksičkom jezgru:

Nije moguće zbuniti se kod rasklapanja i sklapanja modernog namještaja... (DŽKŠ, 6)

Uzalud je bilo majci govoriti o tome. (DŽKŠ, 58)

Prevario se, na ulici je bilo još gore... (DŽKŠ, 303)

Nije mi teško. (MST, 61)

Iako u izvorima koji pripadaju književnom stilu imamo velik broj primjera kopulativnog predikata, tek njih šest ima zamjenicu u leksičkom jezgru. Navest ćemo tri primjera:

Čovjek je, znači, onaj koga tražm. (DŽKŠ, 116)

Možda su bile i moje... (MST, 56)

Sad nije ništa. (MST, 110)

Tri primjera kopulativnog predikata u ovom dijelu korpusa imaju broj u leksičkom jezgru:

Moja plata je dvadeset pet groša. (MST, 52)

...jer bi istina morala biti jedna... (MST, 58) (dio usloženog predikata)

To je drugo. (MST, 67)

U primjerima koji pripadaju oblasti naučnog stila nijedan primjer nema zamjenicu ili broj u leksičkom jezgru. U toj ulozi najčešće se nalaze imenice, potom pridjevi i prilozi:

*Dugo se vjerovalo da **su** stari Grci **bili daltonisti**...* (ASJ)

*Sevdalinka **je** jedinstven jezički i muzički **fenomen**...* (EŠĆK)

*Na nivou zvuka **uspješno je** preslikavanje aliteracije...* (EŠĆK)

*...**nije jednostavno** baviti se sevdalinkom.* (EŠĆK)

U izvorima iz oblasti novinarsko-publicističkog stila najviše primjera na mjestu leksičkog jezgra ima imenicu, a zatim pridjev. Nakon imenica i pridjeva, u ovom korpusu u ulozi leksičkog jezgra najčešći su brojevi. Samo jedan primjer ima prilog u leksičkom jezgru, a zamjenicu nema nijedan. Pogledajmo neke od primjera:

*...da ova zemlja **nije graditelj** nacija.* (Stav.ba)

*...gdje **su** Albanci **bili većina**.* (Stav.ba)

*...da **je** saradnja između Republike Srbije i RS **izuzetna**...* (Avaz.ba)

*Dodala je da **je** ova veličanstvena građevina mnogo **više** od 125 godina starog kulturno-historijskog spomenika.* (Avaz.ba)

*...što **je jedna** od najvećih masovnih grobnica u Ukrajini.* (Avaz.ba)

I u oblasti administrativno-pravnog stila najviše je primjera s imenicom u leksičkom jezgru, potom s pridjevom. Dva primjera imaju prilog u leksičkom jezgru, a jedan primjer ima broj u toj ulozi. Nijedan primjer nema zamjenicu u leksičkom jezgru. Pogledajmo nekoliko primjera:

*...takav ugovor **smatrat će se ugovorom** o radu...* (Zakon o radu Federacije BiH, član 141)

*...koji **nisu članovi** udruženja poslodavaca...* (Zakon o radu Federacije BiH, član 143)

*...za koje se utvrdi da **su diskriminirajuće**...* (Zakon o radu Federacije BiH, član 10)

*...**nije moguće** zaštititi radnika...* (Zakon o radu Federacije BiH, član 37)

Primjeri koji pripadaju razgovornom stilu najčešće imaju imenicu u leksičkom jezgru, potom pridjeve i priloge. Najmanje je primjera sa zamjenicom i brojem na mjestu leksičkog jezgra:

...*iako je ona tvoja majka.* (razg.)

A sat je bio star kao i on.. (razg.)

Nije lahko uspjeti! (razg.)

To nije naše i ne treba nam.. (razg.)

Analizirani korpus sadrži dvanaest primjera kopulativnih predikata koji u leksičkom jezgru imaju spojeve riječi (prijedlog + imenica ili adjektivna riječ + imenica). Kratko ćemo se osvrnuti na nekoliko takvih primjera:

Mladić je bio dobrih namjera. (razg.)

U navedenoj rečenici predikat je sačinjen od kopule *biti* i spoja riječi (adjektivna riječ + imenica) u leksičkom jezgru. Približno isto značenje može se izreći pomoću kopule *biti* i pridjeva *dobronamjeran* na mjestu leksičkog jezgra (*Mladić je bio dobronamjeran.*), kao i pomoću glagola *imati* u ulozi predikata i direktnog objekta (*Mladić je imao dobre namjere.*). Međutim u nekim slučajevima ne postoji odgovarajući pridjev kojim bi se iskazala određena osobina. Pogledajmo primjer:

Bila je osjetljive duše... (MST, 103)

Slično značenje možemo izreći pomoću glagolskog predikata i direktnog objekta (*Imala je osjetljivu dušu.*). Ipak ne postoji pridjev koji možemo staviti na mjesto leksičkog jezgra, a da značenje ostane nepromijenjeno. Kroz naše istraživanje utvrdili smo da se imenička sintagma s pridjevom u ulozi leksičkog jezgra kopulativnog predikata koristi uglavnom onda kada ne postoji pridjev koji bi iskazao željeno značenje. Tako je i u sljedećim primjerima:

...*iako je riječ muškog roda u francuskom jeziku.* (ASJ)

...*a koji su takve prirode.* (Zakon o radu Federacije BiH, član 99)

On je vedrog duha. (razg.)

Osvrnimo se i na primjer s prijedlogom i imenicom u leksičkom jezgru:

On je bez razuma. (razg.)

Značenje ovakvih rečenica se također može izreći pomoću kopule i pridjeva u leksičkom jezgru te pomoću glagolskog predikata i bližeg objekta: *On je nerazuman. On nema razuma.*

Leksičko jezgro može činiti i mjesni prijedlog s imenicom:

...da drugi dio bude u kakvoj tješnjoj vremenskoj, mjesnoj ili sl. relaciji s prvim itd. (MOK)

U ovakvim se rečenicama na mjestu kopule *biti* mogu naći glagoli *nalaziti se* i *stajati*, a da značenje ostane nepromijenjeno: *...da se drugi dio nalazi u kakvoj tješnjoj vremenskoj, mjesnoj ili sl. relaciji s prvim itd.*

...da drugi dio stoji u kakvoj tješnjoj vremenskoj, mjesnoj ili sl. relaciji s prvim itd.

Ismail Palić (2018: 28) smatra da u takvim slučajevima ovi glagoli postaju kopule, što smo već spomenuli, a o čemu ćemo detaljnije govoriti kasnije.

Analizirajući primjere, zaključili smo da se u ulozi leksičkog jezgra kopulativnog predikata najčešće nalaze pridjevi, a nakon njih imenice. Potom slijede prilozni pa spojevi riječi (prijedlog + imenica ili adjektivna riječ + imenica) i zamjenice. Najmanje je bilo brojeva na mjestu leksičkog jezgra. Navedene zaključke prikazat ćemo tabelarno.

	Kopulativni predikati (327)
S imenicom u leksičkom jezgru	123
S pridjevom u leksičkom jezgru	130
S prilogom u leksičkom jezgru	45
Sa zamjenicom u leksičkom jezgru	9
S brojem u leksičkom jezgru	7
S prijedlogom i imenicom u leksičkom jezgru	8
S adjektivnom riječi i imenicom u leksičkom jezgru	5

4.3. Padežni oblici riječi u leksičkom jezgru kopulativnih predikata

Većina gramatika koje se bave kopulativnim predikatima spominje u kojim padežima može stajati leksičko jezgro, o čemu je bilo riječi u dijelu o teorijskoj pozadini rada. Imenski dio kopulativnog predikata najčešće ima oblik nominativa. Primjeri pronađeni u različitim izvorima to potvrđuju. Navest ćemo ih nekoliko:

*Zapravo, samo je ona **bila** sasvim ista...* (DŽKŠ, 238)

*A on je već dvije godine **pisar**...* (MST, 53)

*...informacije **su** ponekad **nedostatne**...* (ASJ)

*...pogotovo priroda, koja je u sevdalinci čest **motiv**.* (EŠĆK)

*Današnja isporuka **dio je** obećanja od 650.000 vakcina...* (Avaz.ba)

*...kako je cijeli svijet **znatiželjan**...* (Stav.ba)

*Poslodavac je **obavezan**...* (Zakon o radu Federacije BiH, član 31)

*Ako je prouzrokovana šteta mnogo **veća**...* (Zakon o radu Federacije BiH, član 90)

*...znali su da je dobar **čovjek**.* (razg.)

*...iako je **star**.* (razg.)

Leksičko jezgro kopulativnog predikata može stajati u instrumentalu, a mi smo pronašli samo jedan takav primjer, i to u skupu primjera pisanih naučnim stilom:

*Nedavno **su** ova pisma **bila** predmetom paleografsko-jezičkog istraživanja L. Nakaš...*
(EBMKK)

Četiri primjera kopulativnog predikata imaju imenski dio u obliku besprijedložnog genitiva. Svaki od njih u leksičkom jezgru ima imeničku sintagmu s pridjevom:

***Bila je osjetljive duše**....* (MST, 54)

...iako **je** riječ **muškog roda** u francuskom jeziku. (ASJ)

...a koji **su takve prirode**. (Zakon o radu Federacije BiH, član 99)

On je vedrog duha. (razg.)

U prethodnom smo dijelu analizirali ovakve vrste sintagmi u ulozi leksičkog jezgra te zaključili da se one koriste uglavnom onda kada ne postoji odgovarajući pridjev za tu ulogu.

Pronašli smo jedan primjer kopulativnog predikata koji u leksičkom jezgru ima konstrukciju s česticom *kao*:

Niko nije kao ja... (Avaz.ba)

Barić i dr. (1997: 404) smatraju da leksičko jezgro može činiti i infinitiv uz kopulu u trećem licu jednine. Pogledajmo primjere:

Crna Goro, Znaš šta ti je sutra činiti! (Proglas.ba)

Danas ti je učiti! (razg.)

Isto značenje možemo izreći pomoću modalnih glagola *morati* i *trebati* (*Znaš šta sutra moraš/trebaš činiti! Danas moraš/trebaš učiti!*). Iz ovoga se da zaljučiti da u ovakvim rečenicama glagol *biti* nema kopulativnu, nego modalnu funkciju. Stoga ćemo ga smatrati modalnim glagolom.

Važno je kazati nešto o lokativu kao padežu imenskog dijela kopulativnog predikata. Većina gramatika ne pripisuje mu tu ulogu.. Jedino Minović (1987: 144) spominje da leksičko jezgro kopulativnog predikata može imati oblik lokativa u rečenicama poput *Knjiga je na stolu*, pri čemu glagol *biti* treba posmarati kao kopulu, a ne kao glagol oslabljena značenja. Dakle Minović smatra da leksičko jezgro kopulativnog predikata može imati oblik lokativa samo onda kada se njime označava lokacija. Međutim naši primjeri kopulativnog predikata s leksičkim jezgrom u lokativu su drugačiji. Izdvojit ćemo neke od njih:

...a moderni namještaj **je u skladu** sa svojom prirodom, dakle izgleda onako kako u svojoj prirodi treba izgledati... (DŽKŠ, 7)

A naš je padišah u znaku broja deset jer je deseti sultan.. (DžKŠ, 112)

Pa su uloge muškarca i žene, tačnije njihove sudbine uglavnom u kontekstu muško-ženskih odnosa... (EŠČK)

U originalu djevojka nije u ženskom rodu... (EŠČK)

...da drugi dio bude u kakvoj tješnjoj vremenskoj, mjesnoj ili sl. relaciji s prvim itd. (MOK)

Oni su u odnosu koji je teško shvatiti. (razg.)

Navedeni primjeri razlikuju se od onih koje nudi Minović jer ne označavaju lokaciju, nego iskazuju neko svojstvo, tj. predstavljaju opisne konstrukcije.

Na temelju analize prethodnih primjera utvrdili smo da leksičko jezgro kopulativnog predikata može imati različite padežne oblike. Međutim jedino je oblik nominativa u toj funkciji čest i uobičajen. Čak tristo jedanaest primjera kopulativnog predikata ima leksičko jezgro u obliku nominativa. To ćemo preciznije prikazati u tabeli.

	Kopulativni predikati (327)
S leksičkim jezgrom u obliku nominativa	311
S leksičkim jezgrom u obliku besprijedložnog genitiva	5
S leksičkim jezgrom u obliku instrumentala	1
S leksičkim jezgrom u obliku lokativa	8
S leksičkim jezgrom u obliku kao konstrukcije	1
S leksičkim jezgrom u obliku infinitiva	1

4.4 Semantička sličnost leksičkog jezgra kopulativnog predikata s apozicijama/atributivima, kongruentnim atributima, determinativima i adverbijalima

Prije nego što započnemo ovu analizu, ukratko ćemo objasniti šta su adverbijalne odredbe, kongruentni atribut, nekongruentni atribut i apozicija. Ove pojmove definirao je Palić (2000: 383–404) u *Gramatici bosanskoga jezika*, svrstavajući adverbijalne odredbe u samostalne, a kongruentni atribut, nekongruentni atribut i apoziciju u nesamostalne rečenične članove.

Adverbijalna odredba je fakultativni član rečenice kojem mjesto otvara predikat. Njome se sadržaj rečenice dodatno određuje s obzirom na različite okolnosti pod kojima se vrši radnja ili traje stanje obilježeno predikatom. Adverbijalna odredba može označavati vrijeme, mjesto, način, uzrok i namjeru, ali prilično su česta i neka druga značenja. U ulozi adverbijalne odredbe može se naći prilog ili funkcionalno preobražena supstantivna sintaksema ili sintagma u obliku nekog zavisnog padeža s prijedlogom ili bez prijedloga. Ulogu adverbijalne odredbe može imati i infinitiv, glagolski prilozi i predikatski apozitiv u rečeničnoj kondenzaciji.

Atribut je nesamostalni rečenični član koji se u rečenicu uvodi preko supstantivne riječi koju određuje po nekom svojstvu. Može biti kongruentni i nekongruentni. Kongruentni atribut izriče se adjektivnim riječima koje se slažu u rodu, broju i padežu s upravnim supstantivnim riječima. Nekongruentni atribut izriče se funkcionalno preobraženim supstantivnim i, u rjeđim slučajevima, adjektivnim riječima. Nekongruentni atribut ne slaže se s upravnom riječi u rodu, broju i padežu.

Apozicija/atributiv je zavisni rečenični član koji supstantivnu riječ preko koje se uvodi određuje po nekom svojstvu. Izriče se funkcionalno preobraženim supstantivnim riječima koje prema upravnoj supstantivnoj riječi imaju odnos potpunog ili nepotpunog slaganja.

U *Sintaksi savremenoga srpskog jezika* Piper i dr. (2005: 332–339) dijele predikative (leksička jezgra imenskog predikata) prema sličnosti s atributivima (apozicijama), atributima, determinativima i adverbijalima na atributivne (apozicijske), atributske, determinativne i adverbijalne. Objasniti ćemo svaki od njih.

U sintagmi *učiteljica Alma* imenica *učiteljica* u funkciji je apozicije, a u rečenici *Alma je učiteljica* imenica *učiteljica* ima funkciju apozicijskog predikativa kao dijela imenskog predikata. Autori napominju da to ne znači da prema svakom apozicijskom predikativu mora stajati odgovarajuća sintagma s apozicijom. Npr. naspram rečenice *Ona je učiteljica* ne stoji sintagma *učiteljica ona*.

Navest ćemo nekoliko primjera kopulativnog predikata s apozicijskim predikativom:

Emir je ljekar.

On je dobar čovjek.

Ona je prava sretnica.

U sintagmi tipa *sretno dijete* atribut je *sretno*, a u rečenici *Dijete je sretno* imamo atributski predikativ *sretno* kao dio imenskog predikata. U ulozi atributskog predikativa može stajati pridjev ili pridjevski upotrijebljena riječ, kao u sljedećim primjerima:

Svi su bili razočarani.

Knjiga je sada tvoja.

Haljina je bijela.

U sintagmi tipa *čovjek niskog rasta* sadržan je determinator (nekongruentni atribut) *niskog rasta*, a u rečenici *Čovjek je niskog rasta* imamo determinativni predikativ *niskog rasta* kao dio imenskog predikata. Navest ćemo još nekoliko primjera kopulativnog predikata s determinativnim predikativom:

Majka je danas loše volje. (razg.)

...iako je riječ muškog roda u francuskom jeziku. (ASJ)

...a koji su takve prirode. (Zakon o radu Federacije BiH, član 99)

U rečenicama tipa *Selma radi dobro*, prilog *dobro* ima funkciju adverbijalne odredbe načina, a u rečenici *Selma je dobro* taj isti prilog je adverbijalni predikativ imenskog predikata. Navest ćemo još nekoliko primjera kopulativnog predikata sa adverbijalnim predikativom:

Plesati je zabavno. (razg.)

Bilo bi dobro zaspati. (razg.)

Pacijent je loše. (razg.)

Nakon što smo objasnili šta su apozicijski, atributski, determinativni i adverbijalni predikativ, pogledat ćemo koji se od njih najčešće pojavljuju u našem korpusu.

Najveći broj kopulativnih predikata ima apozicijsko leksičko jezgro. Navest ćemo nekoliko primjera:

*Istanbul je, kaže mi Abdul Kerim, **mjesto** raskoši i sjaja... (DŽKŠ, 113)*

*Ovo **su** naši najbolji **ljudi**. (MST, 55)*

*Ona **je** autentična bosanskohercegovačka kulturna **vrijednost**... (EŠĆK)*

*Pucanj u vijećnicu **bio je pucanj** u najveće vrijednosti... (Avaz.ba)*

*Nasilje na osnovu sklopa **je** bilo koje **djelo**... (Zakon o radu Federacije BiH, član 9)*

*To **je** samo **način** da se odbrane. (razg.)*

Druga najbrojnija vrsta predikativa je atributski predikativ:

*...a znam zato što **sam pametan** koliko i on. (DŽKŠ, 324)*

*...moji razlozi **su jači**, jer **su slobodni**... (MST, 54)*

*Tako **je** za drevne Egipćane more **bilo zeleno**... (ASJ)*

*...kako **je** cijeli svijet **znatiželjan**... (Stav.ba)*

*...može se zaključiti samo za poslove koji **nisu opasni**... (Zakon o radu Federacije BiH, član 26)*

*Sve kuće u našem naselju **su stare**. (razg.)*

Treća najzastupljenija vrsta predikativa je adverbijalni. Pogledajmo primjere:

***Bilo bi** sasvim **krivo** ovu trenutačnost povezivati sa dosjetkama. (DŽKŠ, 8)*

***Najbolje je** zaboraviti, da umre ljudsko sjećanje... (MST, 7)*

*...te ga **je teško** prevesti u ovoj upotrebi. (ASJ)*

*Dodala je da **je** ova veličanstvena građevina mnogo **više** od 125 godina starog kulturno-historijskog spomenika... (Avaz.ba)*

***Lijepo je** vidjeti te. (razg.)*

Naši izvori sadrže samo četiri primjera kopulativnog predikata sa determinativnim predikativom:

Bila je osjetljive duše.... (MST, 103)

...iako je riječ muškog roda u francuskom jeziku. (ASJ)

...a koji su takve prirode. (Zakon o radu Federacije BiH, član 99)

On je vedrog duha. (razg.)

Učestalost upotrebe apozicijskog, atributskog, adverbijalnog i determinativnog predikativa prikazat ćemo i tabelarno.

	Kopulativni predikati (327)
S apozicijskim leksičkim jezgrom	131
S atributskim leksičkim jezgrom	134
S adverbijalnim leksičkim jezgrom	56
S determinativnim leksičkim jezgrom	6

4.5. Konstrukcije s perifernim kopulativnim glagolima

Na početku rada spomenuli smo kako Palić (2018: 19-35) smatra da glagoli *značiti*, *podrazumijevati*, *predstavljati*, *stajati*, *nalaziti se* i *pojavljivati se* mogu u pojedinim slučajevima imati kopulativnu ulogu. Zamjenjivost ovih glagola kopulom *biti*, njihova međusobna zamjenjivost te mogućnost upotrebe kopule *biti* u odgovorima na pitanja formulirana rečenicama s njima daju dovoljno argumenata da se njihova uloga nazove kopulativnom. Navest ćemo nekoliko takvih primjera i provjeriti da li ispunjavaju navedene kriterije.

1. *Naučio sam da uspjeh znači odricanje.* (Klix.ba)

- Moguća je zamjena glagola *značiti* kopulom *biti*: *Naučio sam da je uspjeh odricanje.*
- Na mjestu glagola *značiti* mogu se naći glagoli *predstavljati* i *podrazumijevati*: *Uspjeh predstavlja odricanje. Uspjeh podrazumijeva odricanje.*
- U odgovorima na pitanja formulirana s glagolom *značiti* moguća je upotreba kopule *biti*: *Šta znači uspjeh? Uspjeh je odricanje.*

2. *Sam simbol obično predstavlja sinonim za odgovarajući koncept.* (bs.wikipedia.org)

- I u ovom slučaju možemo na mjesto glagola *predstavljati* staviti kopulu *biti*, kao i glagole *značiti* i *podrazumijevati*. U odgovorima na pitanja formulirana s ovim glagolom moguća je upotreba kopule *biti*:

Sam simbol obično je sinonim za odgovarajući koncept.

Sam simbol obično znači sinonim za odgovarajući koncept.

Sam simbol obično podrazumijeva sinonim za odgovarajući koncept.

Šta predstavlja simbol? Sam simbol obično je sinonim za odgovarajući koncept.

3. Njegov pristanak *podrazumijeva početak saradnje*. (razg.)

- U ovoj rečenici glagol *podrazumijevati* ispunjava sva tri kriterija da bi se smatrao kopulativnim:

Njegov pristanak je početak saradnje.

Njegov pristanak znači početak saradnje.

Njegov pristanak predstavlja početak saradnje.

Šta podrazumijeva njegov pristanak? Njegov pristanak je početak saradnje.

U bosanskoj jeziku postoji još kopulativnih glagola. Palić izdvaja glagole *stajati*, *nalaziti se* i *pojavljivati se*. Pogledajmo rečenice:

Subjekt stoji u nominativu.

Subjekt se nalazi u nominativu.

Subjekt se pojavljuje u nominativu.

Ova tri glagola međusobno su zamjenjiva, a mogu se zamijeniti i kopulom *biti*: *Subjekt je u nominativu.*

Palić napominje da spomenutih sedam glagola ne čine kompletan popis kopulativnih glagola u bosanskoj jeziku te da ih zasigurno ima još.

4.6. Kopulativni predikat kao dio usloženog imenskog predikata

Usložnjeni imenski predikat nastaje na dva načina. Imenskom predikatu (kopulativni/semikopulativni glagol + leksičko jezgro) može se dodati modalni ili fazni glagol, tj.:

modalni/fazni glagol + kopulativni glagol „biti“/semikopulativni glagol + leksičko jezgro

Analizirani korpus sadrži šesnaest primjera ove vrste usloženjenog imenskog predikata. Navest ćemo neke od njih:

*...kad **bi** nešto takvo **moglo biti istina**. (DŽKŠ ,23)*

*...jer **bi istina morala biti jedna**... (MST, 58)*

*...i to **bi mogao biti posao**. (MST, 59)*

*Lagano **počinjemo biti pravi tim**. (Avaz.ba)*

*Ljudi koji su ovo počinili **prestali su biti ljudi**. (n1info.ba)*

Imenskom predikatu može se dodati i modalna perifrastična konstrukcija koja se sastoji od kopulativnog glagola i pridjeva ili prijedložno-padežnog izraza:

modalna perifrastična konstrukcija + kopulativni glagol „biti“/semikopulativni glagol + leksičko jezgro

Pronašli smo dva primjera ove vrste usloženjenog imenskog predikata:

*Intelektualno Zvonko Jurišić **nije sposoban biti vođa**. (Večernji.ba)*

*Nisam spreman **biti roditelj**. (razg.)*

Usloženjeni imenski predikat uobičajena je pojava u bosanskome jeziku. Naš korpus sadrži ukupno osamnaest primjera te vrste predikata.

4.7. Dekomponirani imenski predikat

Milorad Radovanović (1990: 57–59) smatra da kopulativni predikat može nastati u procesu dekompozicije glagolskog predikata te izdvaja tri varijacije te pojave:

1. Cop + u/na + N_{Dev(Loc)}

U ovakvim se primjerima dekompozicija predikata ostvaruje nominalizacijom glagolske lekseme u *pseudolokacionu* padežnu konstrukciju s odgovarajućom deverbativnom imenicom

(kao nosiocem leksičkog značenja dvočlanog predikata) u lokativu, s prijedlozima *u* ili *na*, i ekstrakcijom same predikacije (semantički prazne) u vidu glagolske kopule *biti* u finitnim oblicima, kao u primjerima:

...*jer sam već u priličnom zakašnjenju* (← *jer sam već prilično zakasnio*)

Nismo nikada bili u prepisci... (← *Nismo se nikada dopisivali*)

2. Cop + xo/od + N_{Dev(Gen)}

Dekompozicija predikata ostvaruje se nominalizacijom glagolske lekseme u genitivnu padežnu konstrukciju s odgovarajućom deverbativnom imenicom (pritom genitiv može biti slobodan ili vezan, s prijedlogom *od*), kao nosiocem leksičkog značenja dvočlanog predikata i ekstrakcijom same predikacije (semantički prazne) u vidu kopule *biti* u finitnom obliku, npr.:

Izvršno vijeće je mišljenja... (← *Izvršno vijeće misli*)

I nije moglo biti nikakve sumnje da li je kriva ili nije... (← *I nije se nikako moglo sumnjati*)

3. N_{Dev(Nom)} + Cop + Lex

U ovakvim primjerima se dekompozicija predikata ostvaruje nominalizacijom glagolske lekseme u nominativnu padežnu konstrukciju s deverbativnom imenicom i ekstrakcijom same predikacije (semantički prazne) u vidu kopule *biti* u finitnom obliku, npr.:

Utjecaj žena u državi i u kulturnom životu kod nas odmah je bio velik... (← *Žene su kod nas u državi i u kulturnom životu odmah mnogo uticale*) (MK, 58)

Zna se i to da sadašnja izdvajanja za stambenu zgradu nisu dovoljna... (← *Da se sada ne izdvaja dovoljno za stambenu izgradnju*) (VUS, 2)

U našem korpusu imamo nekoliko primjera dekomponiranog imenskog predikata:

Vodostaj rijeke Save je u porastu. (← *Vodostaj rijeke Save raste*) (Klix.ba)

Nismo u kontaktu. (← *Ne kontaktiramo*) (razg.)

Nije bilo utjecaja na okoliš... (← *Nije se utjecalo na okoliš*) (Klix.ba)

Utjecaj trenutnog stanja okoliša na zdravlje ljudi je loš... (← *Trenutno stanje okoliša loše utječe na zdravlje ljudi*) (hidrometeo.ba)

Velik je značaj učešća dijaspore na predstojećim izborima... (←Učešće dijaspore na predstojećim izborima mnogo znači) (Avaz.ba)

5. Analiza semikopulativnih predikata

5.1. Semikopulativni predikati i njihova upotreba

Na početku analize semikopulativnih predikata treba spomenuti da je u bosanskome jeziku semikopulativni predikat dosta manje zastupljen u odnosu na kopulativni. Zbog toga je i u našem korpusu manje primjera semikopulativnog predikata, ali su oni i dalje raznovrsni i omogućavaju nam detaljnu analizu.

U radu *Nešto napomena o suznačnim glagolima i predikatu u bosanskome jeziku* Ismail Palić (2020: 30–31) predlaže da se za potpuniji opis semikopulativnih glagola sačini njihov popis i da se u njega uvrste, između ostalih, sljedeći glagoli: *činiti (se), djelovati, doimati se, držati, imenovati, ispasti, izgledati, načiniti (se), nadavati se, nazvati (se), odrediti, osjećati (se), označiti, pokazati se, postati, postaviti, potvrditi se, praviti (se), prihvaćati, prikazati (se), proglasiti (se), prozvati (se), smatrati, tretirati, učiniti (se), uzimati, zazvučati, zvati (se)*.

Smatramo da bi se na popis trebali dodati glagoli *doživljavati* i *ocijeniti*. Oni imaju semikopulativnu ulogu u sljedećim primjerima:

*Stoga mnogi tajne žargone **doživljavaju kao jezike** u minijaturi. (ASJ)*

*Mlađe ih generacije **doživljavaju kao sastavni dio** maternjeg jezika. (ASJ)*

*...izvještaje zapadnih medija **ocjenjuje zastrašujućim**... (Stav.ba)*

I u ovoj analizi korpus književnog stila pokazao se najraznovrsnijim. Dio korpusa koji pripada administrativno-pravnom stilu najmanje je raznolik jer se u njemu pojavljuje samo glagol *smatrati*. Semikopulativni glagol koji najčešće srećemo u analiziranim izvorima jest glagol *postati*. Dosta se često koriste i glagoli *izgledati, smatrati, činiti (se), ostati, zvati (se), nazvati*

(se) itd. U sljedećoj tabeli prikazat ćemo tačan broj primjera u kojima su se pojavili različiti semikopulativni glagoli.

Semikopulativni predikati (123)	
Postati	33
Izgleđati	21
Smatrati	18
Ostati	12
Činiti (se)	9
Nazvati (se)	8
Osjećati (se)	4
Pokazati (se)	4
Zvati (se)	3
Proglasiti (se)	3
Doživljavati	1
Uzimati	1
Ispasti	1
Praviti (se)	1
Imenovati	1
Ocjenjivati	1
Prikazati	1
Tretirati	1

5.2. Glagolski dio semikopulativnog predikata

Glagolski dio semikopulativnog predikata može imati prosti i složeni morfološki oblik. Od prostih glagolskih oblika najzastupljeniji je prezent. Uobičajene su rečenice poput **Zovu ga ocem.**

Glagolski dio može imati i oblik imperativa, npr. **Smatraj to završenim.**

Moguća je i upotreba aorista na mjestu glagolskog dijela: **Proglasiše ga krivcem.**

Iako rijetko, glagolski dio semikopulativnog predikata može imati oblik imperfekta: **Činjaše se zbunjenim.**

Nelični glagolski oblici (infinitiv, glagolski pridjev radni, glagolski pridjev trpni, glagolski prilog sadašnji i glagolski prilog prošli) u osnovi ne mogu imati ulogu predikata. U izuzetnim slučajevima može se desiti da glagolski dio semikopulativnog predikata bude u obliku glagolskog pridjeva radnog, npr.: **Izgledao dobro, izgledao loše – neće te cijiniti!**

Veoma uobičajen složeni glagolski oblik na mjestu glagolskog dijela semikopulativnog predikata jest perfekt, npr.: **Ostao je sam.**

Upotreba pluskvamperfekta u ovoj ulozi nije česta, ali je moguća: **Bio se činio sretnim.**

Semikopulativni glagoli često imaju oblik futura I: **Postat će majstor.**

Moguć je i oblik futura II na mjestu glagolskog dijela semikopulativnog predikata: **Ako ga budu proglasili nepoželjnim, odustat će.**

Uobičajena je upotreba potencijala I u ulozi semikopulativnog glagola: **Izgedala bih čudno u toj haljini.**

Iako rijetko, semikopulativni glagol može imati i oblik potencijala II: **Bio bih se osjećao sretno.**

U analiziranim izvorima najzastupljeniji je prosti morfološki oblik prezent, potom imperativ i aorist. Navest ćemo nekoliko primjera:

...izgleda onako kako u svojoj prirodi treba izgledati... (DŽKŠ, 7)

...ali im duša ostaje prazna. (MST, 301)

Engleski danas postaje univerzalni vokabular... (ASJ)

...izvještaje zapadnih medija **ocjenjuje zastrašujućim**. (Stav.ba)

...**smatra se noćnim radom**... (Zakon o radu Federacije BiH, član 40)

Tretira me kao neprijatelja. (razg.)

Izgleđaj bolje, osjećaj se bolje. (Gracija.ba)

Ne pravi se Englez! (razg.)

Žrtvu proglašiše agresorom, a agresor nije agresor! (Dnevno.ba)

Od složenih morfoloških oblika glagola u semikopulativnom predikatu najzastupljeniji je perfekt, potom potencijal I i futur I:

...koja mi **je sad izgledala kao najljepše mjesto** na svijetu... (MST, 302)

...iznosi tezu o tome kako **je** engleski, trenutno internacionalni jezik, **postao posredstvom** prevođenja... (ASJ)

...ali **bi sve postalo** suviše **glupo** kad bi nešto tako moglo biti istina. (DŽKŠ, 23)

...kako **bi postala astronaut**. (Avaz.ba)

...takav ugovor **smatrat će se ugovorom** o radu...(Zakon o radu Federacije BiH, član 22)

Prilikom analize uočili smo da dio korpusa koji pripada novinarsko-publicističkom stilu sadrži veći broj primjera semikopulativnog predikata sa složenim morfološkim oblikom glagola, dok su u svim ostalim dijelovima korpusa zastupljeniji prosti morfološki oblici predikatskog glagola.

Rezultate ćemo detaljnije prikazati u tabeli.

		Semikopulativni predikati (123)
S prostim morfološkim oblikom glagola	Prezent	61
	Imperativ	2
	Aorist	1
Sa složenim morfološkim oblikom glagola	Perfekt	48
	Futur I	3
	Potencijal I	7

5.3. Vrste riječi u leksičkom jezgru semikopulativnih predikata

U ulozi leksičkog jezgra semikopulativnog predikata mogu se naći imenice, zamjenice, pridjevi, prilozi i brojevi. Kao i u slučaju kopulativnih predikata, na temelju analize korpusa pokušat ćemo utvrditi koja je vrsta riječi najzastupljenija u toj ulozi te ćemo navesti neke od primjera.

Na mjestu leksičkog jezgra semikopulativnog predikata najčešće se mogu naći imenice. Pogledajmo nekoliko takvih primjera:

*...zbog njih on, s prvim oštećenjem, **postaje ruina**...* (DŽKŠ, 10)

*...i to nešto što je njega **učinilo** važnom i dragocjenom **osobom**.* (DŽKŠ, 20)

*Iz tog čuda što se zove **rat**...* (MST, 7)

*...ispao sam **budala**.* (MST, 7)

*...i da se **pravim žrtvom** nekog svog uvjerenja.* (MST, 7)

*Stoga mnogi tajne žargone **doživljavaju kao jezike** u minijaturi.* (ASJ)

*...ali se ne **smatraju** gramatikaliziranim **sredstvima** veze...* (MOK)

*...da ovu vrstu riječi **nazivaju** konverzacijskim **partikulama**.* (SMU)

*...u predstavničkom domu Parlamenta BiH **imenovan je za zamjenika** ministra sigurnosti BiH.* (Avaz.ba)

***Pripravnikom se smatra** lice...* (Zakon o radu Federacije BiH, član 32)

Proglašen je izdajnikom. (razg.)

Druga najzastupljenija vrsta riječi u ulozi leksičkog jezgra semikopulativnog predikata jesu pridjevi:

Voli ga jer se osjeća važnim što pravi svoju vlastitu radionicu... (DŽKŠ, 18)

...jer pokazuje, odaje, čini vidljivom ideju nekog poretka... (DŽKŠ, 33)

...koji je ostao živ u stotinu juriša... (MST, 9)

...jer se i njeno definiranje i teorijsko određenje pokazuje kao vrlo složeno. (EŠĆK)

...istakao je da se jukstaponiranim smatraju sve složene strukture... (MOK)

...koji je za dvadeset godina žene Zimbabvea učinio najobrazovanim u cijeloj Africi.
(Stav.ba)

...u kojoj su sve glasniji postajali Albanci... (Stav.ba)

Postaješ tvrdoglavija, kako stariš. (razg.)

Nakon pridjeva, najzastupljenija je vrsta riječi u leksičkom jezgru semikopulativnog predikata prilog. Pogledat ćemo primjere:

Drvo se sitni, gotovo melje, dok se ne dobije iverje u kojem potpuno jednako izgledaju i jednako se ponašaju kora i srce drveta. (DŽKŠ, 8)

Mnogo šta izgleda nevjerovatno. (MST, 101)

...postaje nemoguće ne izgubiti većinu navedenih stilskih obilježja... (EŠĆK)

Tvoja nova slika izgleda lijepo. (razg.)

Vrlo su rijetki primjeri semikopulativnog predikata sa zamjenicom u leksičkom jezgru, a mi ćemo navesti jedan:

To što si ga proglasio svojim ne znači da je zaista tvoj. (razg.)

Samo jedan primjer ima broj na mjestu leksičkog jezgra semikopulativnog predikata:

Ovaj film proglasili su jednim od najgorih ikada... (Klix.ba)

Jedan primjer semikopulativnog predikata u leksičkom jezgru ima spoj adjektivne riječi i imenice:

...mada on i dalje ostaje suštinski leksičke prirode. (ASJ)

Na kraju ovog dijela treba kazati da samo dio korpusa koji pripada razgovornom stilu nudi primjere sa svim vrstama riječi u leksičkom jezgru semikopulativnog predikata. U izvorima pisanim književnim i naučnim stilom također smo pronašli raznovrsne primjere, dok u izvorima pisanim administrativno-pravnim stilom postoje samo primjeri s imenicom u leksičkom jezgru semikopulativnog predikata. Zastupljenost različitih vrsta riječi u leksičkom jezgru semikopulativnog predikata predstaviti ćemo tabelarno.

	Semikopulativni predikati (123)
S imenicom u leksičkom jezgru	58
S pridjevom u leksičkom jezgru	50
S prilogom u leksičkom jezgru	12
Sa zamjenicom u leksičkom jezgru	1
S brojem u leksičkom jezgru	1
S adjektivnom riječi i imenicom u leksičkom jezgru	1

5.4. Padežni oblici riječi u leksičkom jezgru semikopulativnih predikata

U dijelu o teorijskoj pozadini rada govorili smo detaljnije o padežnim oblicima leksičkog jezgra semikopulativnog predikata, a ovdje ćemo podsjetiti da leksičko jezgro može biti u obliku nominativa, instrumentala, akuzativa s prijedlogom *za* te u obliku konstrukcije s česticom *kao*. U nekim slučajevima ti su padežni oblici međusobno zamjenjivi. Ranije smo govorili da je I. Palić sačinio popis semikopulativnih glagola u bosanskom jeziku (uz napomenu da ga je moguće proširiti). Navest ćemo u kojim padežnim oblicima može biti leksičko jezgro uz svaki od semikopulativnih glagola s popisa.

-Postati (N, I): Postala je majka. / Postala je majkom.

- Izgledati (N, I): *Izgledao je zabrinut. Izgledao je zabrinutim.*
- Smatrati (I, A + za, kao-kontr.): *Smatraju ga prijateljem. Smatraju ga za prijatelja. Smatraju ga kao prijatelja.*
- Ostati (N, I): *Ostao je pošten. Ostao je poštenim.*
- Činiti (se) (N, I, kao-kontr.): *Čini se sretna. / Čini se sretnom..*
- Nazvati (se) (N, I): *Nazvali su je Cicka. Nazvali su je Cickom.*
- Osjećati (se) (I, kao-kontr.): *Osjećao je Bosnu svojom domovinom. Osjećao je Bosnu kao svoju domovinu.*
- Pokazati (se) (N,I): *Pokazao se nezreo. Pokazao se nezrelim.*
- Zvati (se) (N, I): *Zovu ga Dino. Zovu ga Dinom.*
- Proglasiti (se) (I, A + za, kao-kontr.): *Proglasit će ga direktorom. Proglasit će ga za direktora. Proglasit će ga kao direktora.*
- Doživljavati (I, kao-kontr.): *Doživljavali su je majkom. Doživljavali su je kao majku.*
- Uzimati (I, A + za, kao-kontr.): *Uzimaju ga budalom. Uzimaju ga za budalu. Uzimaju ga kao budalu.*
- Ispasti (N, I): *Ispast ću nesposoban. Ispast ću nesposobnim.*
- Praviti (se) (N, I): *Pravi se pametan. Pravi se pametnim.*
- Imenovati (I, A + za, kao-kontr.): *Imenovat će ga urednikom. Imenovat će ga za urednika. Imenovat će ga kao urednika.*
- Ocjenjivati (I, N): *Ocijenili su rad tačnim. Ocijenili su rad kao tačan.*
- Prikazati (se) (I, N, A + za): *Prikazao se dobrim. Prikazao se dobar. Prikazao se za dobrog.*
- Tretirati (I, kao-kontr.): *Tretiraju me nepoželjnim. Tretiraju me kao nepoželjnog.*

U našim izvorima leksičko jezgro semikopulativnog predikata najčešće ima oblik nominativa, kao u sljedećim primjerima:

...zbog njih on, s prvim oštećenjem, **postaje ruina...** (DŽKŠ, 10)

Bedredin sam postao prije četiri godine. (DŽKŠ, 127)

...samo je zahvaljivala Bogu što **je ostao živ.** (MST, 20)

...**ispao sam budala...** (MST, 56)

...**postali bismo nenasnosni jedno drugome.** (MST, 304)

U francuskom **se** ovaj prozede **naziva „verlan“.** (ASJ)

...majka u patrijarhalnom društvu **postaje „mizogeni autoritet“...** (EŠĆK)

...tako da **je** njegova stolica na Manjači **ostala prazna.** (Avaz.ba)

Što se praviš lud? (razg.)

Velik broj primjera ima leksičko jezgro u obliku instrumentala. Navest ćemo neke od njih:

...po komadu željeza koji **je nazivao nakovanjem...** (DŽKŠ, 18)

...jer pokazuje, odaje, **čini vidljivom** ideju nekog poretka... (DŽKŠ, 31)

Kako objasniti Idrizu da on čaršijskim **junakom nije postao** zato što je nešto rekao ili učinio... (DŽKŠ, 305)

...i što ga **je** kadija **proglasio mrtvim?** (MST, 52)

...zašto **se zove istinom...** (MST, 58)

...ali je uglavnom riječ o publikacijama koje **su** na ovaj način **učinjene dostupnim** široj javnosti. (EŠĆK)

...a **smatra ih** veoma **značajnim** za strukturu samog uzročnog polja. (MOK)

Ova modalna partikula **čini se** jako **pogodnom** za prijevod... (SMU)

...izvještaje zapadnih medija **ocjenjuje zastrašujućim...** (Stav.b a)

Pripravnikom se smatra lice... (Zakon o radu Federacije BiH, član 32)

Činiš se uplašenim. (razg.)

To što si ga **proglasio svojim** ne znači da je zaista tvoj. (razg.)

Možemo zaključiti da su pridjevi vrsta riječi u imenskom dijelu semikopulativnog predikata koja najčešće dolazi u instrumentalu, a potom imenice. Najrjeđe oblik instrumentala u imenskom dijelu semikopulativnog predikata imaju zamjenice i brojevi.

Često se upotrebljava i oblik konstrukcije s česticom *kao*. Pogledajmo nekoliko primjera:

Belitsilim je izgledala kao izbezumljena. (DŽKŠ, 254)

...izgledao je kao samrtnik. (MST, 17)

Stoga mnogi tajne žargone doživljavaju kao jezike u minijaturi. (ASJ)

Prikazao se kao dobar čovjek. (razg.)

Nešto se rjeđe u našem korpusu sreću primjeri semikopulativnog predikata s leksičkim jezgrom u obliku akuzativa s prijedlogom *za*:

...da bi ga neka duša, sklona istjerivanju simboličkih funkcija iz svega stvarnoga, rado uzela za simbol... (DŽKŠ, 32)

...u Predstavničkom domu Parlamenta BiH imenovan je za zamjenika ministra sigurnosti BiH. (Avaz.ba)

Imenovali su ga za predvodnika. (razg.)

Iako gramatike uglavnom ne svrstavaju genitiv među padežne oblike koje može imati leksičko jezgro semikopulativnog predikata, pronašli smo jedan takav primjer:

...mada on i dalje ostaje u suštini leksičke prirode. (ASJ)

Genitivni oblik leksičkog jezgra semikopulativnog predikata moguć je onda kada je ono sačinjeno od spoja adjektivne riječi i imenice.

Analiza korpusa dovela nas je do zaključka da se leksičko jezgro semikopulativnog predikata najčešće pojavljuje u obliku nominativa i instrumentala. Uočili smo da je u naučnom stilu zastupljeniji oblik instrumentala. U dijelu korpusa pisanom književnim stilom veći broj

	Semikopulativni predikati (123)
S leksičkim jezgrom u obliku nominativa	60
S leksičkim jezgrom u obliku genitiva	1
S leksičkim jezgrom u obliku instrumentala	46
S leksičkim jezgrom u obliku akuzativa s prijedlogom <i>za</i>	2
S leksičkim jezgrom u obliku kao-konstrukcije	14

primjera ima oblik nominativa u romanu *Tvrđava*, a u romanu *Šahrijarov prsten* više je primjera s oblikom instrumentala. U izvorima koji pripadaju administrativno-pravnom stilu svi primjeri imaju oblik instrumentala. Razlog je tome to što je jedini semikopulativni glagol koji se pojavljuje u tim izvorima glagol *smatrati*, a uz njega je oblik nominativa nemoguć.

Zastupljenost različitih padežnih oblika u leksičkom jezgru semikopulativnog predikata prikazat ćemo u sljedećoj tabeli.

Napomenut ćemo da dvanaest primjera semikopulativnog predikata ima prilog u leksičkom jezgru te u takvim slučajevima ne postoji padežni oblik.

5.5. Semantička sličnost leksičkog jezgra semikopulativnog predikata s apozicijama/atributivima, kongruentnim atributima, determinativima i adverbijalima

Prema semantičkoj sličnosti s apozicijom, kongruentnim atributom, determinativom i adverbijalom, imenski dio semikopulativnog predikata može biti apozicijski/atributivni, atributski, determinativni i adverbijalni. U dijelu u kojem smo analizirali kopulativne predikate objasnili smo ove vrste.

Među primjerima koje smo analizirali najčešće se pojavljuje apozicijski predikativ. Navest ćemo nekoliko primjera:

Bedredin sam postao prije četiri godine. (DŽKŠ, 127)

Ja samo što nisam postao čovjek... (DŽKŠ, 284)

Izgleda kao hajduk... (MST, 203)

...koja mi je sad izgledala kao najljepše mjesto na svijetu... (MST, 302)

...ali se **ne smatraju** gramatikaliziranim **sredstvima** veze... (MOK)

...da Afganistan **postane gnijezdo** terorizma... (Stav.ba)

Radnim vremenom ne smatra se vrijeme u koje... (Zakon o radu Federacije BiH, član 35)

Nakon apozicijskog, najzastupljeniji je atributski predikativ, a možemo ga vidjeti u sljedećim primjerima:

Voli ga jer se osjeća važnim što pravi svoju vlastitu radionicu... (DŽKŠ, 18)

...i što ga **je** kadija **proglasio mrtvim**? (MST, 52)

Postao sam osjetljiv... (MST, 67)

Ova modalna partikula **čini se** jako **pogodnom** za prijevod... (SMU)

...u kojoj **su sve glasniji postajali** Albanci... (Stav.ba)

Činio se nemirnim. (razg.)

Adverbijalni predikativ pronašli smo samo među primjerima koji pripadaju književnom, naučnom i razgovornom stilu:

Prašina ili trag ljudskog dodira na njemu izgledaju prljavo... (DŽKŠ, 7)

Mnogo šta izgleda nevjerovatno. (MST, 101)

...**postaje nemoguće** ne izgubiti većinu navedenih stilskih obilježja... (EŠČK)

Pokazalo se kao moguće... (razg.)

Jedan primjer semikopulativnog predikata ima determinativni predikativ:

...**mada on i dalje ostaje** u suštini **leksičke prirode**. (ASJ)

U ovoj analizi najraznovrsnije primjere pronašli smo u izvorima pisanim književnim stilom, dok najmanje raznovrsne primjere nudi administrativno-pravni stil. Zaključke ćemo prikazati u tabeli.

	Semikopulativni predikati (123)
S apozicijskim leksičkim jezgrom	59
S atributskim leksičkim jezgrom	48

S adverbijalnim leksičkim jezgrom	15
S determinativnim leksičkim jezgrom	1

5.6. Semikopulativni predikat kao dio usloženog predikata

U dijelu rada gdje smo se bavili kopulativnim predikatom spomenuli smo da postoje dva načina nastanka usloženog predikata:

-modalni/fazni glagol + kopulativni glagol „biti“/semikopulativni glagol + leksičko jezgro

-modalna perifrastična konstrukcija + kopulativni glagol „biti“/semikopulativni glagol + leksičko jezgro

Izdvojit ćemo nekoliko primjera semikopulativnog predikata u sastavu usloženog predikata:

*...odnosno zbir odnosa, na kojima savršeni oblik počiva, **mora ostati skriven...** (DŽKŠ, 31)*

*Kako **može** u jednoj noći, makar to bila noć lijepih čudesa i blagoslovljena noć u kojoj se nebo otvara, **postati Bedredin** neko ko je godinama prije toga bio Demir? (DŽKŠ, 131)*

*I nijedno zlo **ne može postati dobro...** (MŠT, 54)*

*...neke od ovih upotreba **mogu** „parati uho“ i **izgledati kao pretjerane**. (ASJ)*

*...prijevod **možemo smatrati direktnim govorom...** (MOK)*

U našem korpusu imamo sedam primjera semikopulativnog predikata u sastavu usloženog predikata.

6. Zaključak

U ovom radu istraživali smo korpus koji sadrži ukupno četrsto pedeset primjera kopulativnog i semikopulativnog predikata. Utvrdili smo da se u svim funkcionalnim stilovima kopulativni predikat znatno češće koristi u odnosu na semikopulativni. U izvorima smo pronašli tristo dvadeset sedam primjera kopulativnog predikata i sto dvadeset tri primjera semikopulativnog predikata.

U glavnom dijelu rada analizirali smo leksičko jezgro i glagolski dio kopulativnih i semikopulativnih predikata te izveli nekoliko zaključaka. Utvrdili smo da su pridjevi vrsta riječi koja se najčešće sreće na mjestu leksičkog jezgra kopulativnog predikata, dok su u leksičkom jezgru semikopulativnog predikata najzastupljenije imenice. U obje vrste predikata najčešći je padežni oblik nominativ. Kada je riječ o glagolskom dijelu kopulativnog i semikopulativnog predikata, na osnovu analize primjera zaključili smo da su prosti glagolski oblici zastupljeniji u odnosu na složene. Prosti glagolski oblik koji se najčešće koristi jest prezent. Među složenim glagolskim oblicima najzastupljeniji je perfekt, potom potencijal I i futur I. Također smo pokušali utvrditi kolika je frekventnost usloženog i dekomponiranog imenskog predikata u bosanskome jeziku. Zaključke smo potkrijepili primjerima i dodali tabelarni, statistički pregled.

U našem smo radu komparirali različite funkcionalne stilove i utvrdili da najraznovrsnije primjere možemo pronaći u dijelu korpusa koji pripada književnome stilu. To je bilo očekivano jer je taj stil naj slikovitiji, najživopisniji, a ujedno i sadrži u sebi elemente svih drugih stilova. Najmanju raznolikost primjera nudi administrativno-pravni stil koji je zbog svoje funkcije jednoličan, služben, *krut* te ne ostavlja puno prostora za bogat jezički izraz.

Cilj rada bio je predstaviti na koji se način kopulativni i semikopulativni predikati pojavljuju u bosanskome jeziku i koliko je česta njihova upotreba. Nadamo se da će ovaj rad biti

skroman doprinos sintaksičkim istraživanjima i da će i ostale vrste predikata biti istražene na sličan način.

7. Izvori

Bajraktarević, Enisa – Kardaš, Mehmed, „Krajišnička pisma Arhiva Ruske nacionalne biblioteke u Sankt-Peterburgu“ *Sarajevski filološki susreti 4, Zbornik radova I*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2018, 260–288.

Jahić, Dževad – Halilović, Senahid – Palić, Ismail, *Gramatika bosanskoga jezika*, Zenica, Dom štampe, 2000.

Karahasan, Dževad, *Šahrijarov prsten*, Sarajevo, Dobra knjiga, 2007.

Mešić, Sanela, „Upotreba njemačkih modalnih partikula „denn“, „doch“ i „ja“ u zavisnim rečenicama i njihovi prijevodni ekvivalenti u bosanskom jeziku“, *Sarajevski filološki susreti 4, Zbornik radova I*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2018, 137–153.

Omerović, Mirela, „Koodinirane asindetske rečenice s uzročno-posljedičnim značenjem u romanu *Derviš i smrt*“, *Sarajevski filološki susreti 4, Zbornik radova I*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2018, 122–136.

Selimović, Meša, *Tvrđava*, Sarajevo, Biblioteka Dani, 2004.

Sokolija, Alma, „Jezik i kulturni kontekst na primjerima iz žargona“, *Sarajevski filološki susreti 4, Zbornik radova I*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2018, 166–181.

Špago-Ćumurija, Edina, „Kulturološke vrijednosti sevdalinke u engleskim prijevodima“, *Sarajevski filološki susreti 4, Zbornik radova I*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2018, 182–197.

Zakon o radu Federacije BiH, Službene novine Federacije BiH, broj 26/16 i 89/18

Avaz.ba

Bs.Wikipedia.org

Hidrometeo.ba

Klix.ba

N1info.ba

Proglas.ba

Stav.ba

Večernji.ba

8. Literatura

Barić, Eugenija – Lončarić, Mijo – Malić, Dragica – Pavešić, Slavko – Peti, Mirko – Zečević, Vesna – Znika, Marija, *Hrvatska gramatika*, Zagreb, Školska knjiga, 1997.

Belaj, Branimir – Tanacković Faletar, Goran, *Kognitivna gramatika hrvatskoga jezika I*, Zagreb, Disput, 2014.

Katnić-Bakaršić, Marina, *Lingvistička stilistika*, Budimpešta, Opet society institute, 1999.

Minović, Milivoje, *Sintaksa srpskohrvatskog-hrvatskosrpskog književnog jezika za visoke škole*, Sarajevo, Svjetlost, 1987.

Mrazović, Pavica – Vukadinović, Zora, *Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance*, Novi Sad, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 1990.

Palić, Ismail, „Nešto napomena o suznačnim glagolima i predikatu u bosanskome jeziku“, *Sarajevski filološki susreti 5, Zbornik radova I*, Sarajevo, Bosansko filološko društvo, 2020, 19–46.

Palić, Ismail, „Sintaksa“, u: Dževad Jahić, Senahid Halilović i Ismail Palić, *Gramatika bosanskoga jezika*, Zenica, Dom štampe, 2000, 325–476.

Piper, Predrag – Antić, Ivana – Ružić, Vladislava – Tanasić, Svetlo – Popović, Ljudmila – Tošović, Branko, *Sintaksa savremenoga srpskog jezika, Prosta rečenica*, Beograd, Institut za srpski jezik SANU, Beogradska knjiga, Matica srpska, 2005.

Radovanović, Milorad, *Spisi iz sintakse i semantike*, Novi Sad, Dobra vest, 1990.

Silić, Josip – Pranjković, Ivo, *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*, Zagreb, Školska knjiga, 2007.

Simić, Radoje, *Osnovi teorije funkcionalnih stilova*, Beograd, Jasen, 2002.

Stevanović, Mihailo, *Savremeni srpskohrvatski jezik II*, Beograd, Naučna knjiga, 1969.

Tošović, Branko, *Funkcionalni stilovi*, Sarajevo, Svjetlost, 1988.

Sažetak

U ovom smo se radu bavili kopulativnim i semikopulativnim predikatima u bosanskoj jeziku. Na početku smo naveli neke od definicija i kazali da se kopulativni predikat sastoji od kopulativnog glagola *biti* u ličnom glagolskom obliku i leksičkog jezgra. Semikopulativni predikat čini semikopulativni glagol u ličnom glagolskom obliku i imenski dio (leksičko jezgro). Kratko smo uputili i na glavne karakteristike književnog, novinarsko-publicističkog, naučnog, administrativno-pravnog i razgovornog funkcionalnog stila bosanskoga jezika. Glavni dio rada sastoji se od dva dijela. U prvom dijelu bavili smo se analizom kopulativnih predikata. Spomenut ćemo neka od saznanja do kojih smo došli.

Glagolski dio kopulativnog predikata može imati prosti i složeni glagolski oblik. Od prostih glagolskih oblika u toj je ulozi najzastupljeniji prezent, a od složenih perfekt. Na mjestu leksičkog jezgra kopulativnog predikata mogu stajati imenice, zamjenice, pridjevi, prilozni, brojevi i spojevi riječi (prijedlog + imenica ili adjektivna riječ + imenica). Najveći broj primjera u toj ulozi ima pridjev ili imenicu u obliku nominativa. Prema funkcionalnoj sličnosti s atributivima, kongruentnim atributima, determinativima i adverbijalima, leksička jezgra kopulativnog predikata mogu biti atributivna, atributska, determinativna i adverbijalna. Najčešće se koristi atributivni predikativ. Spomenuli smo da Ismail Palić (2018: 19–35) smatra da glagoli *značiti*, *podrazumijevati*, *predstavljati*, *stajati*, *nalaziti se* i *pojavljivati se* mogu u pojedinim slučajevima imati kopulativnu ulogu te smo naveli nekoliko primjera takvih predikata. Objasnili smo i na koji se način tvori usložnjeni predikat te smo naveli primjere u kojima je kopulativni predikat dio usložnjenog predikata. Također smo kazali da Milorad Radovanović (1990: 57-59) smatra da kopulativni predikat može nastati procesom dekompozicije glagolskog predikata i naveli nekoliko takvih primjera.

U drugom smo dijelu govorili o semikopulativnim predikatima. I u ovoj vrsti predikata glagolski dio najčešće ima oblik prezenta i perfekta. Vrsta riječi koja se najčešće sreće na mjestu leksičkog jezgra semikopulativnog predikata jeste imenica u obliku nominativa. Atributivno leksičko jezgro zastupljenije je u odnosu na atributsko, determinativno i adverbijalno. U ovome dijelu rada naveli smo i primjere u kojima semikopulativni predikat čini dio usložnjenog predikata.

Analizirali smo korpus koji sadrži ukupno četrsto pedeset primjera kopulativnog i semikopulativnog predikata. U radu smo nastojali prikazati na koji se način oni ostvaruju u bosanskome jeziku.

Abstract

In this paper, we have tackled copulative and semi-copulative predicates in the Bosnian language. In the beginning, we have written some definitions and concluded that a copulative predicate consists of a copulative verb *biti* in a personal form and a lexical nucleus. Semi-copulative verbs consist of a verb in a personal form and a nominal part (lexical nucleus). We briefly described the major characteristics of the literary, journalistic, publicist, scientific, administrative, legal, and spoken functional style of the Bosnian language. The main part of this work is divided into two sections. In the first section, we have analyzed copulative predicates. In this section, we have also stated some of our findings.

The verbal part of a copulative predicate can have a simple and compound verbal form. Among the simple forms, the most common is present tense, while perfect tense is more common in compound forms. The lexical nucleus of a copulative predicate can consist of nouns, pronouns, adjectives, adverbs, numbers, and compound words (adverb + noun or adjective + noun). In most of our examples, adjectives or nouns in nominative form performed that function. According to the functional similarity with attributes, congruent attributes, determinatives, and adverbials, the lexical nucleus of a copulative predicate can be attributive, appositional, determinative, or adverbial. The appositional predicate is most commonly used. We have mentioned that Ismail Palić (2018: 19-35) considers that verbs *značiti*, *podrazumijevati*, *predstavljati*, *stajati*, *nalaziti se* i *pojavljivati se* can in some cases have a copulative function, thus we have provided some examples of those predicates. Additionally, we have explained the way a compound predicate is formed, and we have provided some examples in which a copulative predicate is a part of a compound predicate. We have also stated that Milorad Radovanović (1990: 57-59) claims that a copulative predicate can be formed in a process of decomposition of verbal predicate and we have listed a couple of examples that demonstrate it.

In the second section, we have talked about semi-copulative predicates. In this type of predicate, the verbal part is mostly in present and perfect tense. Parts of speech most commonly used as a lexical part of a semi-copulative predicate are nouns in the nominative case. The appositional lexical nucleus is more common than attributive and determinative. In this section of our paper, we have provided some examples where a semi-copulative predicate forms part of a compound predicate.

The corpus we have analyzed consists of four hundred and fifty examples of copulative and semi-copulative predicates. Our intention in this paper was to demonstrate how they are used in the Bosnian language.

Korpus primjera kopulativnog predikata

Književni stil

Dževad Karahasan, *Šahrijarov prsten:*

Moderni namještaj **je** upravo čudesno **pogodan** za selidbu, toliko da **je** čovjek **sklon** pomisliti kako je on i namijenjen prije svega selidbi. (str. 6)

A to rasklapanje i sklapanje toliko **je jednostavno** i tako dosljedno sastavljeno od postupaka koji **su** gola mehanička **nužnost**... (str. 6)

Nije moguće zbuniti se kod rasklapanja i sklapanja modernog namještaja... (6)

...a čovjek koji za sebe posebno ponosno misli da to radi samo **je oko** koje vidi... (6)

Zato **je** moderni namještaj **ljekovit**... (str. 6)

Moderni namještaj **je** savršena **općost**... (str.6)

Prašina ili trag ljudskog dodira na njemu izgledaju prljavo ili, tačnije, protuprirodno jer **su** oni **znak** prošlosti... (str. 7)

...a moderni namještaj **je u skladu** sa svojom prirodom, dakle izgleda onako kako u svojoj prirodi treba izgledati... (str.7)

...materijali koji **su** po svojoj prirodi čista ravnodušna **sadašnjost** jer **su nepromjenljivi**.

(str. 7)

...to **su materijali** koje jače od svega određuje činjenica da ne mogu imati patinu. (str.7)

Iverica **je ploča** napravljena presanjem mase u kojoj su pomiješani iverije drveta i ljepilo.

(str. 8)

Nema razlika jer su sve osobine svedene na jednu jedinu – sve **je iverje**. (str. 8)

...da se ravnodušno sija jer **je** čista **sadašnjost**. (str. 8)

Bilo bi sasvim **krivo** ovu trenutačnost povezivati s dosjetkama... (str. 8)

...kako **su** nam sva boravišta na ovom svijetu **privremena** jer **smo privremeni** mi. (str. 9)

U trenutačnosti **je** svo vrijeme gola **sadašnjost**... (str. 9)

Visoko **kompatibilan je**, naprimjer, čovjek koji **je** beskrajno **tolerantan** i **drag je** svima, ali baš svima koji ga poznaju. (str. 9)

A što reći o tom čovjeku, osim da **je** to ona **vrsta** ništarije koja se najviše voli oženiti sa sobom... (str. 9)

...jer **su** njemu svi **daljnji**, a pogotovo on sam sebi. (str. 12)

...koji se ne pomire s tim da se njemu može **biti** samo **daljnji**. /u sastavu usloženog predikata/ (str. 12)

Iako **bi** zaista **bilo dobro** imati nekoga na koga ćeš pomisliti... (str. 12)

Bojati se da **je** takva ljubav **nemoguća** u stvarnom životu, kao i zraka sunca u Sarajevu, ali **bi** možda **bilo dobro** imati neku takvu ljubav. (str. 13)

Ali ako **je** i **moguće**, Faruk **to** sigurno **nije**. (str. 13)

...ako bismo pristali uzeti u obzir i žive koji **jesu malenkost** ali su ipak tu... (str. 15)

Ovo **je** **gore** od ruševine, ovo **je** **parodija** ruševine. (str. 16)

...ti **si nered**, vjeruješ u nered... (str. 16)

Odvratno je to. (str. 16)

...zbog čega **će** on **biti** ovoliko **važan**... (str. 21)

...želi li da njegov mali brat **bude** cijeli jedan dan **najkorisniji** na svijetu... (str. 21)

...u kojim **si** tako beznadežno **mali**... (str. 23)

...ali bi sve postalo suviše glupo kad bi nešto tako moglo **biti istina**. (str. 23) (dio usloženog predikata)

...usudila sam se pomisliti da **će** mi konačno jednom **biti lijepo**... (str. 27)

...da bi mogli ovako lijepo razgovarati jer **je** sve **normalno**. (str. 28)

Da, ovo **je ona**, ovo **je** prava **Azra**... (str. 28)

...ja kazujem ne ono po čemu **sam** ljudsko **biće**, nego ono po čemu se razlikujem od svih ljudskih bića i svih bića uopće, kazujem ti ono po čemu **sam** ja samo **ja**... (str. 28)

Dobar je on... (str. 29)

Kristal **je** u romantizmu omiljen **simbol**... (str. 30)

...po tome što **su** svi kristali toliko **tvrdi** da su postali izlizani simbol tvrdoće, trajnosti i čvrstine dok **je** snijeg toliko **mekan** da bi ga neka duša, sklona istjerivanju simboličkih funkcija iz svega stvarnoga, rado uzela za simbol mekoće... (str. 32)

...a Sarajevo **je** najbolji **primjer** grada pogodnog za napuštanje. (str. 48)

To **je** jedinstvena **dragocjenost** Bosne. (str. 48)

Ritualni ples **je** geometrijska **zbrka**... (str. 54)

A ti **si stranac**... (str. 57)

Uzalud je bilo majci govoriti o tome. (str. 58)

...da novac ipak **jest problem**... (str. 66)

Ne može **biti ravnodušna**... (str. 70) (dio usloženog predikata)

Ti si govorio da **je** deset **najpotpuniji** od svih brojeva... (str. 112)

A naš **je** padišah **u znaku** broja deset jer **je** deseti **sultan**... (str. 112)

Sada mislim da **si** ti **velik** zato što živiš u velikom vremenu i da te takvog ovo vrijeme ima zato što **je** ono ovako **veliko**. (str. 113)

*Istanbul je, kaže mi Abdul Kerim, **mjesto** raskoši i sjaja... (str. 113)*
*...tebi koji **si pun** unutrašnjeg sjaja?! (str. 114)*
***Lijepo je, lijepa je** kuća i na lijepom je mjestu... (str. 115)*
***Bilo bi** stvarno **lijepo** da nisam daleko od tebe... (str. 115)*
*Čovjek je, znači, **onaj** koga tražim. (str. 115)*
*E ja **sam**, eto, dovoljno **jak**... (str. 121)*
*To je prvi **nauk** koji si kod mene trebao dobiti... (str. 123)*
*Znam da je on stara **budala** kao što si ti mlada **budala**... (str. 125)*
*Sad **sam** ja **Bedredin**... (str. 127)*
*Možda je **posljednja**, sigurno je **beznadežna**, ali je **pobuna**... (str. 129)*
*To više **nije važno**. (str. 129)*
*...neko ko je godinama prije toga **bio Demir**? (str. 131)*
*Zato što mi je **kćer** i na to imam pravo... (str. 190)*
*Zapravo, samo je ona **bila** sasvim **ista**... (str. 238)*
*Ti **si kriv!** (str. 254)*
*To je **ružno**, to je **opsjednutost**... (str. 254)*
*A kad će to **biti moguće** ako sad odustanem? (str. 284)*
*Prevario se, na ulici je **bilo** još **gore**... (str. 303)*
*Rekoh da si svejedno **gazija**... (str. 304)*
*Eto to je **priča** o tvojim prijateljima. (str. 323)*
*...a znam zato što **sam pametan** koliko i on. (str. 324)*
*Idriz mi je **bio sumnjiv**... (str. 324)*
*Na kraju su se Idriz i Demir složili da Figanijev spis možda i **nije krivovjerje**. (str. 327)*
*To su **potomci** njezine majke... (str. 332)*
*To što nema prstena dovoljan je **izvor nade**... (str. 33)*

Meša Selimović, Tvrđava:

***Najbolje je** zaboraviti, da umre ljudsko sjećanje na sve što je **ružno**... (str. 7)*
*...i pričam o njima ne zato što **su teži** od ostalih... (str. 7)*
*Ahmet Misira je kratko **bio aga**... (str. 9)*

To nam je sudbina. (str. 10)

Slušalac je babica u teškom porođaju riječi. (str. 15)

Misao nije naručito duboka... (str. 15)

Bilo mi je lijepo, bio sam gotovo srećan. (str. 18)

I bio sam zadovoljniji nego sad. (str. 23)

Miran sam... (str. 23)

A često je mislio da je nevidljiv. (str. 50)

...da je čovjek živ, živ je; da je imanje bilo njegovo, bilo je. (str. 51)

...neće im biti tijesno. (str. 52)

...a on da je mrtav. (str. 52)

Kod vas je veselo... (str. 52)

Moja plata je dvadeset pet groša. (str. 52)

Nisam ni znao da ste prijatelji. (str. 52)

A on je već dvije godine pisar... (str. 53)

...moji razlozi su jači, jer su slobodni... (str. 54)

To je podsticaj za zajedničku neodgovornost. (str. 54)

Ali nije lijepo. (str. 55)

Odbrana je često napad. (str. 55)

Ovo su naši najbolji ljudi. (str. 55)

Džemal Zafranija se nije nadao da će njegova lukava osveta zbog uvrede biti toliko savršena. (str. 56)

Možda su bile i moje... (str. 56)

A bio sam uvjeren da sam pametniji... (str. 56)

Badava, uvijek je sumnjivo kad neko misli za sebe da je pametan. (str. 56)

...a uzalud je i da krijem. (str. 57)

Tačno je ono što sam izgovorio. (str. 57)

...jer bi istina morala biti jedna... (str. 58) (dio usloženog predikata)

...a najbolje je kad je tuđa istina neistinita... (str. 58)

Lakše je pobjeći... (str. 59)

...i to bi mogao biti posao... (str. 59) (dio usloženog predikata)

Nije mi teško. (str. 60)

*A i **trudna si**.* (str. 60)

***Bila je tiha luka**...* (str. 61)

***Lakše mi je**.* (str. 61)

Kako je lijepa! (str. 61)

***To mi je pomoć**...* (str. 61)

*Zar zato što **sam bio glup**, zato što **sam bio pijan**...* (str. 63)

***Ja sam pesnica**...* (str. 63)

***Ja sam mali čovjek**...* (str. 63)

***Ili je možda i ovo san**...* (str. 63)

*...i sam **sam kriv**...* (str. 64)

***Dan je proljetni**...* (str. 65)

*...kako su **ljekovite**...* (str. 65)

*...za uboj **je najbolja** medvjeda mast...* (str. 65)

*...kako **sam** posljednja **fukara** na ovom svijetu...* (str. 66)

*I ti **si bio dobar** prema njemu.* (str. 67)

***To je drugo**.* (str. 67)

*...ali napregnutost **je bila jača** od pametne misli.* (str. 67)

*...da **je** Ahmet Šabo **štene**...* (str. 68)

*Jednom **sam bio budala**...* (str. 68)

*Ti **si** prituljena **vatra**...* (str. 69)

***Bolje je** ovako.* (str. 70)

*...da joj **je** više **zabava** nego rad...* (str. 100)

*Čak joj **je** **prijatno**...* (str. 100)

*Ljubavnik joj **je** lijepo mogao **biti unuk**.* (str. 100) (dio usožnjenog predikata)

*Ako **je** **slijep**...* (str. 101)

*Ako **je** **lupež**...* (str. 101)

***Nije pošteno** govoriti...* (str. 101)

*Možda mu **je** **bilo nezgodno**...* (str. 102)

***Bila je osjetljive duše**...* (str. 103)

*S djetetom **će** nam, doduše, **biti teže**...* (str. 105)

Pošten sam koliko mogu. (str. 105)

Bila je malo stidna ta ukočenost i zaboravljenost... (str. 106)

Pa nije dobro, ali je moglo biti gore. (str. 107) (dio usložnjenog predikata)

Ona mi je važnija... (str. 108)

Ne bi ti bilo lakše, ali bi meni bilo teže... (str. 109)

Sad nije ništa. (str. 110)

Sevap je. (str. 110)

Ali ti nije drago. (str. 111)

A grdno je i bilo, koliko je dug mjesec dana... (str. 111)

Bio bih sljepac... (str. 111)

...kako je život lijep kad je slobodan, čak i kad je težak... (str. 111)

Njihova plemenitost je divna... (str. 112)

...da nismo nekad bili prijatelji. (str. 112)

Bio sam zlovoljan... (str. 112)

Žao mi je, ja nisam kriv. (str. 112)

Naučni stil

Alma Sokolija, Jezik i kulturni kontekst na primjerima iz žargona (2018):

*...počiva na vjerovanju da je maternji jezik **prizma** kroz koju se ogleda naše viđenje stvarnosti...*

*Dugo se vjerovalo da **su** stari Grci **bili daltonisti**...*

*Tako **je** za drevne Egipćane more **bilo zeleno**...*

*...koristi se da iskaže radnju koja **nije sigurna**, već je zamišljena...*

*...način na koji je glagolski aspekt izražen u bosanskom i francuskom jeziku sasvim **je različit**.*

*...informacije **su** ponekad **nedostatne**...*

*...a to **su morfeme** koje stoje uz imenice...*

*Lingvistički kalk **vrsta je** posuđenice...*

*Širenje riječi **je širenje** i misli.*

*Naime, žargoni **su** mahom **riječi** koje se kombiniraju...*

***Interesantno je** primjetiti...*

*Izraz „provaliti se“ **star je** svega nekoliko generacija...*

*Ove semantičke varijante **spoj su** metaforičkom prosedea...*

*Stoga **su** sljedeći primjeri **ekvivalentni** po značenju...*

*...iako **je** ta riječ **muškog roda** u francuskom jeziku.*

*...i u toj upotrebi on **je tranzitivan**...*

*...te ga **je teško** prevesti u ovoj upotrebi.*

*Francuska riječ „beur“ **oblik je** dobijen putem francuskog šatrovačkog prosedea...*

*Stoga **je** možda **najbolje** pratiti i opažati neminovni rad...*

Edina Špago-Ćumurija, Kulturološke vrijednosti sevdalinke u engleskim prijevodima (2018):

*...pokazuju da **su** vrijednosti na kojima sevdalinka počiva i danas **zanimljive**...*

*...u cilju identificiranja ključni kulturoloških konceptata koji **su** prevodilački **zanimljivi**.*

*...te da **je** ovakvo prevođenje **zahtjevno** i zasigurno traži određenu motivaciju...*

*Sevdalinka **je** jedinstven jezički i muzički **fenomen**...*

*Ona **je** autentična bosanskohercegovačka kulturološka **vrijednost**...*

*...**nije jednostavno** baviti se sevdalinkom...*

*Tako Rizvić smatra da **je** ona „lirski **monolog** žene“ s elementima istočnjačkoga i slavenskoga te da to **nije pjesma** o ljubavi...*

*Iz postojećih izvora može se zaključiti da **je** ona **zanimljivija** za analizu kao muzički fenomen...*

*Pa **su** uloga muškarca i žene, tačnije njihove sudbine uglavnom **u kontekstu** muško-ženskih odnosa...*

*Postoji slaganje da **je** jezik **izraz i odraz** kulture...*

*...pogovo priroda, koja **je** u sevdalinci čest **motiv**.*

*Osim bijele, zelena boja također **je pozitivna**...*

*Na nivou zvuka **uspješno je** preslikavanje aliteracije...*

***Česte su** izmjene u odnosu na normalni red riječi...*

***Zanimljivi su** padežni odnosi u sintagmama...*

*Engleski **je** i ovdje mnogo **siromašniji** u riješenjima...*

...red riječi uvijek **je fiksni**...

...pri čemu **je** engleski pasiv **bio pogodan** za isticanje pasivnosti žene.

...engleski **je** ekvivalent u skoro svim slučajevima jedan **leksem** – „love“.

Ne moramo **biti zagovornici** lingvističkog determinizma... (dio usloženog predikata)

U originalu djevojka **nije u ženskom rodu**...

Mirela Omerović, Koordinirane asindetske rečenice s uzročno-posljedičnim značenjem u romanu „Derviš i smrt“ (2018):

...jeste da **su** jukstaponirane strukture dosta **specifične** po mnogo čemu...

...potom što na njih **nije jednostavno** primijeniti tradicionalnu dihotomiju...

Veznici **su** ipak specijalizirana gramatikalizirana **sredstva** veze...

...da drugi dio **bude u** kakvoj tješnjoj vremenskoj, mjesnoj ili sl. **relaciji** s prvim itd.“

...zapravo **su** to **signali** kontekstualne uključenosti dijelova strukture...

...jer im to **nije primarna funkcija**..

U tom smislu njima **su slične** i strukture s predikatskim apozitivima...

Njihova emancipacija zapravo **je parcelacija** na razini složene rečenice...

Vrlo **su česti** elementi strukturnog paralelizma...

...takve **su** strukture načelno **dvodijelne**...

Sanela Mešić, Upotreba njemačkih modalnih partikula „den“, doch“ i „ja“ u zavisnim rečenicama i njihovi prijevodni ekvivalenti u bosanskom jeziku (2018):

Modalne partikule u njemačkom jeziku **bile su** od 1969. godine pa nadalje **predmet** brojnih istraživanja.

...pri čemu **je** to **bitno** napomenuti...

...postoje njihovi prijevodi koji **nisu pod utjecajem** autorice ovog teksta.

...samo u onima koje **su tipične** za imperative.

...sve **su** objekatske zavisne rečenice indirektna **pitanja**.

U korpusu koji **je predmet** analize ovog rada..

...da **je** modalne partikule u zavisnim rečenicama **teže** prevesti nego u nezavisnim rečenicama...

Mehmed Kardaš i Enisa Bajraktarević, Krajišnička pisma Arhiva Ruske nacionalne biblioteke u Sankt-Peterburgu (2018):

...nedavno **je bilo predmet** istraživanja Svetlane Olegovne Vjalove...

...koja **je dio** spomenute zbirke...

Nedavno **su** ova pisma **bila predmetom** paleografsko-jezičkog istraživanja L. Nakaš...

Rukopis pisma **identičan je** bosaničnim pismima...

...kao što **je** većinsko stanovništvo ovog prostora **muslimansko**...

...što **je** također tipična dijalekatska **osobina** zapadnih govora...

Novinarsko-publicistički stil:

Portal Avaz.ba:

Današnja isporuka vakcina **dio je** obećanja od 650.000 vakcina...

Drugi razlog za organiziranje štrajka upozorenja **je zahtjev** nadležnim institucijama...

Pucanj u Vijećnicu **bio je pucanj** u najviše vrijednosti...

Sarajevska vijećnica **je ponos** ovog grada...

Dodala je da **je** ova veličanstvena građevina mnogo **više** od 125 godina starog kulturno-historijskog spomenika.

...da **će** njihov sljedeći potez **biti formiranje**...

...poručio je kako **je sramota** da se na tom događaju...

Rezultat mora **biti** pravedna **raspodjela** sredstava... (dio usloženog predikata)

...iz dana u dan **je sve veći**...

...sa osobom koja **je** trenutno **predmet** postupanja Specijalnog suda...

...koji **je** u tom trenutku **bio ministar** za rad...

...da **je** saradnja između Republike Srbije i RS **izuzetna**...

...afganistanske snage **nisu voljne** boriti se...

...što **je jedno** od najvećih masovnih grobnica u Ukrajini.

Lagano **počinjemo biti** pravi **tim**.

Velik je značaj učešća dijaspore na predstojećim izborima..

Portal Stav.ba:

...kako **je** cijeli svijet **znatiželjan**...

...kako **je** zapad prilično **neiskren**...

To **nije dobro** ni za Zapad...

...84 posto afganistanskih žena još uvijek **je nepismeno**.

...da ova zemlja **nije graditelj** nacija.

...da **bude** važan **dio** trgovine u regiji.

...koje **je** već godinama regionalno **žarište**.

...koje **su** ujedno i vanjske **granice** EU-a...

...da **je** porast broja migranata **osveta** Minska...

...Kiro Gligorov **bio je zagovarač** mirnog rješenja...

...koliko **su jake** kampanje protiv Makedonije...

...gdje **su** Albanci **bili većina**.

...i mediji i javnost u Makedoniji **bili su svjesni**...

Koliko **je** situacija **bila ozbiljna**...

Sve **su manje** šanse da se otkrije porijeklo virusa.

...broj stanovnika danas **je manji**...

Muzičko-poetski kolaž **je projekat**...

...Demirdžić **je jedan** od prvih glumaca...

Bila je to serija...

...kako **je** Malazgirt najvažniji **stub**...

...bogati zadužbinari **bili su** neuporedivo **aktivniji**...

Naučio sam da uspjeh **znači odricanje**. (Klix.ba)

Sam simbol obično **predstavlja sinonim** za odgovarajući koncept. (bs.wikipedia.org)

Ljudi koji su ovo počinili **prestali su biti ljudi**. (n1info.ba)

Intelektualno Zvonko Jurišić **nije sposoban biti vođa**. (Večernji.ba)

Vodostaj rijeke Save **je u porastu**. (Klix.ba)

Nije bilo utjecaja na okoliš... (Klix.ba)

Utjecaj trenutnog stanja okoliša na zdravlje ljudi **je loš**... (hidrometeo.ba)

Administrativno-pravni stil

Zakon o radu Federacije BiH (Službene novine Federacije BiH, broj: 26/16 i 89/18):

Poslodavac, u smislu ovog zakona, **je fizičko ili pravno lice**... (član 5)

Radnik, u smislu ovog zakona, **je fizičko lice**... (član 6)

...a radnik **je obavezan**... (član 7)

Diskriminacija može **biti direktna ili indirektna**. (član 8) (dio usloženog predikata)

Uznemiravanje u smislu stava 1. ovog člana **je svako neželjeno ponašanje**... (član 9)

Nasilje na osnovu spola **je bilo koje djelo**... (član 9)

...za koje se utvrdi da **su diskriminirajuće**... (član 10)

...čiji **je osnivač** Federacija... (član 20a)

...čiji **su osnivači** kantoni, grad ili općina... (član 20a)

...otkazni rok **je sedam dana**. (član 21)

...može se zaključiti samo za poslove koji **nisu opasni**... (član 26)

Poslodavac **je obavezan**... (31)

Radno vrijeme **je vremenski period**... (član 35)

...radno vrijeme ne smije **biti duže od 35 sati sedmično**. (član 36) (dio usloženog predikata)

...**nije moguće** zaštititi radnika... (član 37)

...ne može **biti duže od 52 sata sedmično** (član 39) (dio usloženog predikata)

...ovlašteni ljekar utvrdi da **je sposoban** za rad... (član 72)

...ili može **biti sastavni dio** ugovora o radu. (član 86) (dio usloženog predikata)

Ako **je prouzrokovana šteta mnogo veća**... (član 90)

...a koji **su** takve **prirode**... (član 99)

...koji **nisu članovi** udruženja poslodavaca... (član 143)

Radna knjižica **je** javna **isprava**. (član 163)

...ne može **biti nepovoljniji** u pogledu uvjeta... (član 178) (dio usloženog predikata)

Razgovorni stil:

...iako **je** ona tvoja **majka**. (razg.)

A sat **je bio star**. (razg.)

Nije lahko uspjeti! (razg.)

To **nije naše**.. (razg.)

Put **je samo jedan**,.. (razg.)

...znali su da **je dobar čovjek**. (razg.)

...iako **je star**. (razg.)

On **je vedrog duha**. (razg.)

Moja sestra **je kao ja**... (razg.)

Oni su u odnosu koji **je teško shvatiti**. (razg.)

To **je samo način** da se odbrane. (razg.)

Sve kuće u našem naselju **su stare**. (razg.)

Lijepo je vidjeti te. (razg.)

On **je vedrog duha**. (razg.)

Naš prijatelj **je dobar čovjek**. (razg.)

Mladić **je bio dobrih namjera**. (razg.)

On **je bez razuma**. (razg.)

Danas ti **je učiti!** (razg.)

Majka **je danas loše volje**. (razg.)

Plesati je zabavno. (razg.)

Bilo bi dobro zaspati. (razg.)

Pacijent je loše. (razg.)

To je samo način da se odbrane. (razg.)

Lijepo je vidjeti te. (razg.)

Njegov pristanak podrazumijeva početak saradnje. (razg.)

Nisam spreman biti roditelj. (razg.)

Nismo u kontaktu. (razg.)

Korpus primjera semikopulativnog predikata

Književni stil

Dževad Karahasan, *Šahrijarov prsten* (2007):

Ovaj namještaj naime **izgleda onako** kako treba izgledati jedino onda kad se ravnodušno sija... (str. 7)

Prašina ili trag ljudskog dodira na njemu **izgledaju prljavo**... (str. 7)

...**izgleda onako** kako u svojoj prirodi treba izgledati... (str. 7)

Drvo se sitni, gotovo melje, dok se ne dobije iverije u kojem potpuno **jednako izgledaju i jednako se ponašaju kora i srce drveta**... (str. 8)

...zbog njih on, s prvim oštećenjem, **postaje ruina**... (str. 10)

...po komadu željeza koji **je nazivao nakovanjem**... (str. 18)

Voli ga jer **se osjeća važnim** što pravi svoju vlastitu radionicu... (str. 18)

...a Begina sestra Sidika se progurala do kredenca, odrezala duguljastu krišku hljeba kakvu **je on nazivao patkom**... (str. 20)

...i to nešto što **je njega učinilo** važnom i dragocjenom **osobom**. (str. 20)

...ali **bi sve postalo** suviše **glupo** kad bi nešto tako moglo biti istina. (str. 23)

Pogotovo što **je ona**, ova dirvljiva pripovijest, **izgledala** nešto **drugačije**... (str. 24)

...jer pokazuje, odaje, **čini vidljivom** ideju nekog poretka... (str. 31)

...odnosno zbir odnosa, na kojima savršeni oblik počiva mora **ostati skriven**... (str. 31) (dio usloženog predikata)

...po tome što su svi kristali toliko tvrdi da **su postali** izlizani **simbol** tvrdoće, trajnosti i čvrstine dok je snijeg toliko mekan da **bi ga** neka duša, sklona istjerivanju simboličkih funkcija iz svega stvarnoga, rado **uzela za simbol** mekoće... (str. 32)

...jer znanje otvara oči i **čini ih sposobnim** da vide. (str. 110)

...moji me učenici **tako zovu i tako ćeš me od sada i ti zvati**. (str. 127)

Bedredin sam postao prije četiri godine. (str. 127)

U tom je času ušao momak od jučer, onaj momak kojeg **je Ramadan iz Trabzona (...)** nazvao u svom pismu **momkom** za sve. (str. 128)

Kako može u jednoj noći, makar to bila noć lijepih čudesa i blagoslovljena noć u kojoj se nebo otvara, **postati Bedredin** neko ko je godinama prije toga bio Demir? (str. 131) (dio usloženog predikata)

Belitsilim **je izgledala kao izbezumljena**. (str. 254)

*Ja samo što **nisam postao čovjek...** (str. 284)*

*Kako objasniti Idrizu da on čaršijskim **junakom nije postao** zato što je nešto rekao ili učinio... (str. 305)*

Meša Selimović, Tvrđava (2004):

*...što mi **je sve to hoćinsko izgledalo čudno...** (str. 7)*

*...**nisam se osjećao prevaren...** (str. 7)*

*Iz tog čuda što **se zove rat...** (str. 7)*

*...**koji je ostao živ** u stotinu juriša... (str. 9)*

*...**ko je ikad ostao pametan** poslije pobjede? (str. 10)*

***Izgledalo mi je to sasvim neprihvatljivo...** (str. 10)*

*...**izgledao je kao samrtnik.** (str. 17)*

*...samo je zahvaljivala Bogu što **je ostao živ...** (str. 20)*

*...**ali postane najveća strast.** (str. 23)*

*...i što ga **je kadija proglasio mrtvim?** (str. 52)*

*I nijedno zlo ne može **postati dobro...** (str. 54) (dio suložnjelog predikata)*

*...**ispao sam budala...** (str. 56)*

*Moj razlog mu **je izgledao ubjedljiv...** (str. 56)*

*...zašto **se zove istinom...** (str. 58)*

*I iznenada mi **je postalo jasno...** (str. 62)*

*I taj uprljani čovjek **se osjećao unižen...** (str. 62)*

*...i da **se pravim žrtvom** nekog svog uvjerenja. (str. 66)*

***Postao sam osjetljiv.** (str. 67)*

*Odjednom **je postala vedra...** (str. 69)*

***Izgledala je začuđena.** (str. 70)*

*Mnogo šta **izgleda nevjerovatno.** (str. 101)*

***Postao bih nezadovoljan...** (str. 105)*

***Sad je izgledao uzbuđen.** (str. 108)*

***Postao sam, hvala Bogu, bauk.** (str. 111)*

***Ostao bih ma čiji rob** do vijeka. (str. 111)*

Izgledao je premoren. (str. 116)

...kako **su ljudi postali gori.** (str. 200)

Izgleda kao hajduk... (str. 203)

...**ostajalo je nedovoljno...** (str. 204)

...**ali im duša ostaje prazna.** (str. 301)

...**koja mi je sad izgledala kao najljepše mjesto na svijetu...**(str. 302)

...**postali bismo nenasnosni** jedan drugome. (str. 304)

Naučni stil

Alma Sokolija, Jezik i kulturni kontekst na primjerima iz žargona (2018):

...za razliku od glagolskog načina indikativa, čija **se** radnja **smatra realnom.**

...iznosi tezu o tome kako **je** engleski, trenutno internacionalni jezik, **postao posredstvom** prevođenja...

Engleski danas **postaje** univerzalni **vehikular...**

...žargon danas **postaje sinonim** za sociolekt, registar ili nivo jezika, mada on i dalje **ostaje** suštinski **leksičke prirode.**

Stoga mnogi tajne žargone **doživljavaju kao jezike** u minijaturi.

...i oni ga često **osjećaju kao markiran i anahron.**

U francuskom **se** ovaj prozede **naziva „verlan“...**

...dok francuski šatrovački danas **postaje obilježje** čitavih generacija mladih...

Međutim u žargonskoj upotrebi on **postaje intranzitivan...**

...neke od ovih upotreba mogu „parati uho“ ili **izgledati kao pretjerane.** (dio usložnjenog predikata)

Mlađe ih generacije **doživljavaju kao** sastavni **dio** svoga maternjeg jezika...

Edina Špago-Ćumurija, Kulturološke vrijednosti sevdalinke u engleskim prijevodima (2018):

...ali je uglavnom riječ o publikacijama koje **su** na ovaj način **učinjene dostupnim** široj javnosti.

...jer **se** i njeno definiranje i teorijsko određenje **pokazuje kao vrlo složeno.**

...**postaje nemoguće** ne izgubiti većinu navedenih stilskih obilježja...

Emocija u kontekstu muško – ženskih susreta povremeno **postaje erotizirana...**

...majka u patrijarhalnom društvu **postaje „mizogini autoritet“...**

...izazov je za prevođenje i veći jer **se pokazuje nemogućim** sačuvati sve jezičke formule...

Mirela Omerović, Koordinirane asindetske rečenice s uzročno-posljedičnim značenjem u romanu Derviš i smrt (2018):

...istakao je da **se jukstaponiranim smatraju** sve složene strukture...

...ali **se ne smatraju** gramatikaliziranim **sredstvima** veze...

...a **smatra ih** veoma **značajnim** za strukturu samog uzročnog polja.

Sanela Mešić, Upotreba njemačkih modalnih partikula „den“, „doch“ i „ja“ u zavisnim rečenicama i njihovi prijevodni ekvivalenti u bosanskom jeziku (2018):

...da one vrstu riječi **nazivaju** konverzijskim **partikulama.**

...prijevod možemo **smatrati** direktnim **govorom...** (dio usloženog predikata)

Ova modalna partikula **čini se** jako **pogodnom** za prijevod...

...koje Mrazović – Vukadinović (1990: 431) **smatraju** konverzijskom **partikulom.**

...ono što Jahić – Halilović – Palić **nazivaju „ciljnom usmjerenošću“...**

Novinarsko-publicistički stil

Portal Avaz.ba:

Talibani **su proglasili formiranje** Islamskih Emirata Afganistan.

...Džo Bajden (Joe Biden) **proglasio je** vanredno **stanje.**

...u predstavničkom domu Parlamenta BiH **imenovan je za zamjenika** ministra sigurnosti BiH.

...Selmir Omazić **postao je milioner...**

...Faruk Kapidžić **postao je član** SDA.

...kako **bi postala astronaut.**

...tako da **je** njegova stolica na Manjači **ostala prazna.**

...ostala je pusta

Portal Stav.ba:

*...izvještaje zapadnih medija **ocjenjuje zastrašujućim...***

*...koji **je** za dvadeset godina žene Zimbabvea **učinio najobrazovanijim** u cijeloj Africi.*

*...da Afganistan **postane gnijezdo** terorizma...*

*...**smatra se pokušajem** da se potvrdi predanost...*

*...u ono što **nazivaju** „hibridnim radom“.*

*...u kojoj **su sve glasniji postajali** Albanci...*

Administrativno-pravni stil

Zakon o radu Federacije BiH (Službene novine Federacije BiH, broj: 26/16 i 89/18):

***Ne smatraju se diskriminacijom** pravljenje razlike... (član 11)*

*...takav ugovor **smatrat će se ugovorom** o radu... (član 22)*

***Prekidom** ugovora o radu iz člana 22. stav 4. ovog zakona **ne smatraju se prekidi** nastali zbog... (član 23)*

***Pripravnikom se smatra** lice...(32)*

***Radnim vremenom ne smatra se** vrijeme u kojem... (član 35)*

***Nepunim radnim vremenom smatra se** radno vrijeme kraće od punog radnog vremena. (član 36)*

*...**smatra se noćnim radom**... (član 40)*

*...**ne smatra se prekidom** rada (član 48)*

***Prestanak ugovora o radu na određeno vrijeme ne smatra se otkazom**... (član 60)*

U ovom korpusu sadržano je 9 semikopulativnih predikata.

Razgovorni stil:

***Proglašen je izdajnikom.** (razg.)*

Postaješ tvrdoglavija, kako stariš. (razg.)

Tvoja nova slika izgleda lijepo. (razg.)

To što si ga *proglasio svojim* ne znači da je zaista tvoj. (razg.)

Prikazali su ga kao jednog od učesnika takmičenja. (razg.)

Što se praviš lud? (razg.)

Činiš se uplašenim. (razg.)

Prikazao se kao dobar čovjek. (razg.)

To se pokazalo kao lažno. (razg.)

Postali su roditelji. (razg.)

Činio se nemirnim. (razg.)

Pokazalo se kao moguće... (razg.)

Tretira me kao neprijatelja. (razg.)

Učinio si me ponosnom. (razg.)